

UCHWAŁA NR
RADY GMINY LESZNOWOLA

z dnia

Z up. Wójta
Oktawian Druzd
ZASTĘPCA WÓJTA

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy
Lesznówola na lata 2026-2030**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 1153) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1214)

Rada Gminy Lesznówola uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznówola na lata 2026-2030 stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lesznówola.

§ 3.. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Zastępca Dyrektora
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lesznówoli

Anna Rusin-Iłtrata

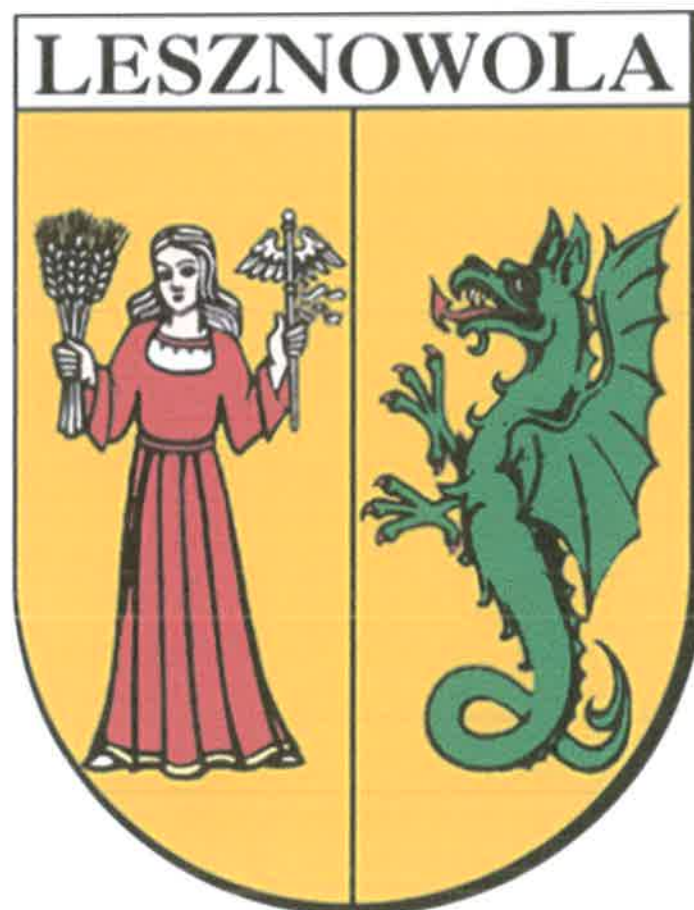
Małgorzata Sanko
adwokat

Załącznik Nr 1 do uchwały nr

Rady Gminy Lesznówola

z dnia

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY LESZNÓWOLA NA LATA 2026-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	7
DOKUMENTY ŚWIATOWE I EUROPEJSKIE	8
DOKUMENTY KRAJOWE	8
DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	9
DOKUMENTY LOKALNE	9
CHARAKTERYSTYKA GMINY LESZNOWOLA	12
Informacje ogólne	12
Struktura demograficzna mieszkańców	13
Infrastruktura społeczno-techniczna	16
Oświata	16
Opieka Zdrowotna	21
Bezpieczeństwo	23
Kultura, sport i organizacje pozarządowe	27
Turystyka i rekreacja	35
Rynek pracy i gospodarka	38
Gospodarka mieszkaniowa oraz ochrona środowiska	40
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY LESZNOWOLA	43
Problemy w obszarze pomocy społecznej	46
Bezrobocie	51
Bezdomność	53
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	54
Alkoholizm	54
Narkomania	60
Uzależnienia behawioralne	61
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	63
Ubóstwo	72
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	74
Przemoc domowa	77
Problemy w środowisku szkolnym	87
Używanie substancji psychoaktywnych	87

Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc	93
PODSUMOWANIE	96
ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	99
WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ.....	109
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	110
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	126
ANALIZA RYZYKA	128
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	131
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	133
ZMIANY W STRATEGII.....	134
UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ	135
WNIOSKI.....	136
SPIS TABEL.....	137
SPIS RYSUNKÓW	138
SPIS WYKRESÓW.....	138
BIBLIOGRAFIA	139
Spis publikacji.....	139
Źródła internetowe.....	140

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

1. diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa o samorządzie gminnym,
- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych,
- ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin,
- ustawa o działalności leczniczej,
- ustawa o zdrowiu publicznym,
- ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Celem poniższej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lesznówola na lata 2026 - 2030 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i działań, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie Gminy Lesznówola. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Lesznówola przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych, danych pozyskanych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku badań ankietowych dotyczących lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonych od października do listopada 2025 roku. W badaniach ankietowych wzięło udział: 206 dorosłych mieszkańców, 9 pracowników GOPS, 129 nauczycieli, 345 rodziców uczniów oraz łącznie 106 uczniów (w tym: 70 uczniów klas piątych i szóstych, 36 uczniów klas siódmych i ósmych).

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Lesznówola na lata 2026 -2030 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Lesznówola wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, w najważniejszych obszarach.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy Lesznówola na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji poszczególnych kierunków działań, wraz z wartością początkową oraz docelową.

Część wdrożeniowa obejmuje kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, zakładane rezultaty, analizę ryzyka, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii oraz wnioski i podsumowanie.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030 jest zgodna z założeniami polityki odnoszącymi się do polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych i programach, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Dokumenty strategiczne w systematyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Światowe i europejskie:

- Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development).

Krajowe:

- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,

Wojewódzkie:

- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030.

Lokalne:

- Strategia Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024 - 2034;
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2022 - 2027;
- Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032;
- Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022 – 2027.

Zapisane w niniejszej Strategii cele są zgodne z zapisami wskazanymi w celach lub obszarach priorytetowych tych dokumentów.

Tabela 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi

DOKUMENTY ŚWIATOWE I EUROPEJSKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy/wymiar
Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju	Wymiary zrównoważonego rozwoju: gospodarczy i społeczny (cele od 1 do 4, 8, 16)
DOKUMENTY KRAJOWE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar/priorytet
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel główny - poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej	Cel główny - Do roku 2030 podmioty ekonomii społecznej będą ważnym elementem aktywizacji i integracji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz dostarczycielami usług społecznych
Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030	Cel główny - Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel główny - wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce, Cel 2 - Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej, Cel 3 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy, Cel 4 - Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 2.1 - Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar/priorytet
Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+	Cel główny - Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwały i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu środowiska
Strategia Polityki Społecznej Województwa Mazowieckiego na lata 2021–2030	Cel główny - wzmacnianie kapitału ludzkiego, społecznego i kulturowego, zwiększanie spójności społecznej przez inwestycje społeczne.
DOKUMENTY LOKALNE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar/priorytet
Strategia Rozwoju Powiatu Piaseczyńskiego na lata 2024-2034	Cel strategiczny 1: Podnosimy poziom i jakość życia mieszkańców. Cel strategiczny 2: Rozwijamy się w oparciu o lokalne potencjały.

	Cel strategiczny 3: Odpowiedzialnie kształtujemy nasze otoczenie.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Piaseczyńskim na lata 2022 - 2027	Cel strategiczny 1 - Rozwój opieki nad dzieckiem i rodziną, Cel strategiczny 2 - Ograniczenie zjawiska bezrobocia w Powiecie, Cel strategiczny 3 - Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i pomoc osobom starszym oraz niepełnosprawnym, Cel strategiczny 4 - Dbłość o bezpieczeństwo mieszkańców powiatu, Cel strategiczny 5 - Profilaktyka zdrowotna i ochrona zdrowia, Cel strategiczny 6 - Podnoszenie efektywności wsparcia, rozwój społeczeństwa obywatelskiego i wzmacnianie dialogu społecznego.
Strategia Rozwoju Gminy Lesznowola na lata 2022 - 2032	CEL STRATEGICZNY I: Gmina Lesznowola = atrakcyjne miejsce dla rozwoju przedsiębiorczości i usług, przyciągające nowych inwestorów. CEL STRATEGICZNY II: Gmina Lesznowola - ekologiczne miejsce przyjazne środowisku. CEL STRATEGICZNY III: Gmina Lesznowola - stawiająca na aktywny rozwój wielokulturowego społeczeństwa i jego potrzeby, zapewniająca atrakcyjne warunki życia mieszkańców i osób nowo osiedlających się. CEL STRATEGICZNY IV: Gmina Lesznowola - bezpieczna dla mieszkańców z rozbudowaną infrastrukturą

	techniczną oraz atrakcyjną i estetyczną przestrzenią. CEL STRATEGICZNY V: Gmina Lesznowola - atrakcyjna dla mieszkańców z bogatą i urozmaiconą ofertą kulturalną, sportową i rekreacyjną.
Powiatowy Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2022-2027	Cel główny nr 1 - Podejmowanie aktywności w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, Cel główny nr 2 - Podniesienie jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz wsparcie ich opiekunów, Cel główny nr 3 - Aktywizacja zawodowa oraz promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych, Cel główny nr 4 - Współpraca podmiotów wspierających osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów dokumentów strategicznych i programowych

CHARAKTERYSTYKA GMINY LESZNOWOLA

Informacje ogólne

Gmina Lesznówola to gmina wiejska w środkowej części województwa mazowieckiego, w północnej części Powiatu Piaseczyńskiego.

Powierzchnia gminy wynosi ponad 69 km². W skład gminy wchodzi 22 sołectwa: Garbatka, Janczewice, Jazgarzewszczyzna, Lesznówola, Łazy, Łazy II, Marysin, Mroków, Mysiadło, Nowa Wola, Nowa Iwiczna, Podolszyn, Stara Iwiczna, Stefanowo, Wilcza Góra, Władysławów, Wola Mrokowska, Wólka Kosowska, Zgorzała, Magdalenka, Zamienie i Jabłonowo.

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gminy Lesznówola

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2024 r. Gmina Lesznowola liczyła 39 913 mieszkańców; z czego 51,16% (20 421) stanowiły kobiety, a 48,84% (19 492) mężczyźni. Współczynnik feminizacji dla Gminy Lesznowola wynosił 105 (na 100 mężczyzn przypada 105 kobiet). Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba mieszkańców wzrosła o 17.67%.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć - statystyki GUS na koniec 2024 roku

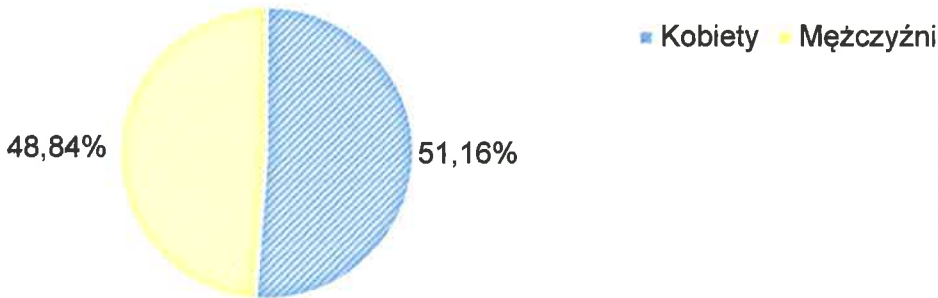

Tabela 2. Liczba mieszkańców w latach 2020-2024

Liczba mieszkańców	
ogółem	
rok 2020	33 919 osób
rok 2021	35 219 osób
rok 2022	36 792 osoby
rok 2023	38 479 osób
rok 2024	39 913 osób
kobiety	
rok 2020	17 344 kobiety
rok 2021	18 002 kobiety
rok 2022	18 815 kobiet
rok 2023	19 662 kobiety
rok 2024	20 421 kobiet
mężczyźni	
rok 2020	16 575 mężczyzn
rok 2021	17 217 mężczyzn
rok 2022	17 977 mężczyzn
rok 2023	18 817 mężczyzn

rok 2024	19 492 mężczyzn
----------	-----------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Mieszkańcy Gminy Lesznówola zawarli w 2024 roku 171 małżeństw, co odpowiada 4,34 małżeństwom na 1000 mieszkańców.

W 2024 roku zarejestrowano 1 589 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 527 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Gminy Lesznówola 1 062. Natomiast w 2024 roku 156 osób zameldowało się z zagranicy oraz 7 osób wymeldowało się za granicę co daje saldo migracji zagranicznych wynoszące 149.

Gminę Lesznówola charakteryzuje dodatni przyrost naturalny, który na koniec 2024 roku wyniósł 260. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu 6,60 na 1000 mieszkańców.

W 2024 roku urodziło się 479 dzieci. W tym samym czasie doszło do 219 zgonów, co odpowiada 5,56 zgonom na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2020-2024 utrzymywał się dodatni przyrost naturalny.

Przyrost naturalny ogółem:

- rok 2020: 284,
- rok 2021: 322,
- rok 2022: 348,
- rok 2023: 313,
- rok 2024: 260.

Urodzenia żywe (ogółem):

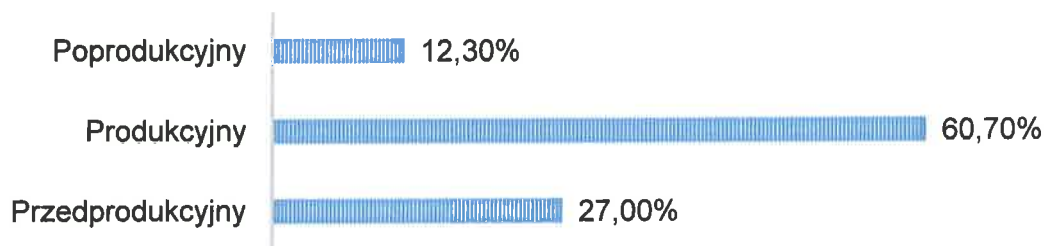
- rok 2020: 439,
- rok 2021: 518,
- rok 2022: 506,
- rok 2023: 471,
- rok 2024: 479.

Zgony (ogółem):

- rok 2020: 155,
- rok 2021: 196,
- rok 2022: 158,
- rok 2023: 158,
- rok 2024: 219.

Dane statystyczne na koniec roku 2024 wskazują, że 60,70% mieszkańców z terenu Gminy Lesznówola jest w wieku produkcyjnym, 27,00% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 12,30% w wieku poprodukcyjnym¹.

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS na 2024 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ Bank Danych Lokalnych (GUS) - dane dla Gminy Lesznówola

Infrastruktura społeczno-techniczna

Oświata

Na terenie Gminy Lesznówola funkcjonuje 5 przedszkoli publicznych oraz 26 przedszkoli niepublicznych.

Przedszkola publiczne:

- Gminne Przedszkole w Zamieniu (Oddziały Przedszkolne w Zgorzale),
- Gminne Przedszkole w Wólce Kosowskiej,
- Gminne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi w Mysiadle,
- Gminne Przedszkole w Lesznówoli,
- Gminne Przedszkole w Jastrzębcu.

Niepubliczne Przedszkola oraz Punkty Przedszkolne:

- Niepubliczne Przedszkole „PANDA”,
- Niepubliczne Przedszkole i Klub Dziecięcy „Pod Zielonym Groszkiem”,
- Przedszkole Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia „JUTRZENKA”,
- Niepubliczne Przedszkole „Mini Przedszkole”,
- Niepubliczne Przedszkole „NUTKA”,
- Niepubliczne Przedszkole „Stokrotka”,
- Niepubliczne Przedszkole „Nibylandia”,
- Niepubliczne Przedszkole „Calineczka”,
- Niepubliczne Przedszkole „Muzyczna Przedszkolandia”,
- Niepubliczne Przedszkole „Pluszowy Miś”,
- Niepubliczne Przedszkole „Fantazja”,
- Niepubliczne Przedszkole „Bzyczek”,
- Niepubliczne Przedszkole „Bajkolandia”,
- Niepubliczne Przedszkole „Baśniowa Buba”,
- Niepubliczne Przedszkole „Alfabet”,
- Niepubliczne Przedszkole „Akademia Dziecka”,
- Niepubliczne Przedszkole „Cypiskowo.pl”,
- Niepubliczne Przedszkole Prozdrowotne „RAM-TAM-TAM”,

- Przedszkole Niepubliczne „Magiczna Kraina”,
- Niepubliczne Przedszkole „Słoneczne Aniołki”,
- Niepubliczne Przedszkole „Zaczarowany ołówek”,
- Niepubliczne Przedszkole „SMART KIDS ACADEMY”,
- Niepubliczne Przedszkole „Różowe Okulary”,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Mrówkolandia”,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Malinowy Domek”,
- Terapeutyczny Punkt Przedszkolny Mrówkolandia.

We wrześniu 2024 roku objętych wychowaniem przedszkolnym było 1 050 dzieci (przedszkola publiczne). Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego wzrosła w porównaniu do roku 2021.

Tabela 3. Wychowanie przedszkolne w przedszkolach publicznych w Gminie Lesznowola

Liczba dzieci	
Wrzesień 2022	1 004 wychowanków
Wrzesień 2023	1 056 wychowanków
Wrzesień 2024	1 050 wychowanków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Raport o stanie Gminy Lesznowola za rok 2022,2023 i 2024”

W Gminie Lesznowola funkcjonuje 12 żłobków oraz 2 Kluby Dziecięce dla dzieci w wieku do 3 lat.

W Gminie Lesznowola funkcjonuje 6 szkół podstawowych publicznych oraz 7 szkół niepublicznych.

Szkoły Publiczne:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Mrokowie,
- Szkoła Podstawowa w Zamieniu,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Noblistów Polskich w Lesznowoli,
- Szkoła Podstawowa w Nowej Iwicznej,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Łazach,
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Olimpijczyków w Mysiadle.

Szkoły Niepubliczne:

- Niepubliczna Integracyjna Szkoła Podstawowa w Mysiadle,
- Prywatna Szkoła Podstawowa Nr 72 „Szkoła Marzeń”,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Ferdynanda Magellana,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa Da Vinci,
- Niepubliczna Katolicka Szkoła Podstawowa im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki we Władysławowie,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Akademia Dziecka”,
- Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Akademia Rosenberga”.

W 2024 roku, w 197 salach lekcyjnych uczyło się 5 044 uczniów. Na jeden oddział w szkole podstawowej przypada 25 uczniów. Na przestrzeni lat 2023-2024 nastąpił wzrost liczby uczniów (szkoły publiczne).

Tabela 4. Szkoły podstawowe publiczne na terenie Gminy Lesznowola

Szkoły podstawowe publiczne na terenie gminy	
Liczba oddziałów w szkołach	
Wrzesień 2022	218 sal lekcyjnych
Wrzesień 2023	218 sal lekcyjnych
Wrzesień 2024	197 sal lekcyjnych
Liczba uczniów w szkołach	
Wrzesień 2022	4 755 uczniów
Wrzesień 2023	4 198 uczniów
Wrzesień 2024	5 044 uczniów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z „Raport o stanie Gminy Lesznowola za rok 2022,2023 i 2024”

Na terenie gminy znajduje się jedna szkoła średnia Publiczne Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w Łazach.

W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród 206 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Lesznowola, w tym: 130 kobiet oraz 76 mężczyzn. Najliczniej reprezentowanym przedziałem wiekowym wśród badanych był przedział 31-60 lat, stanowiący 66,02% ogólnej próby badawczej.

Wśród ankietowanych będących w wieku produkcyjnym, 71,84% stanowiły osoby aktywne zawodowo. Kolejno 15,53% to emeryci lub renciści, 8,74% pozostawało bez zatrudnienia. Pozostałe 3,88% posiadało status studenta. Z kolei, różnicując próbę badawczą według poziomu wykształcenia okazało się, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (55,34%). Kolejno 25,24% ankietowanych posiadało wykształcenie średnie. Następnie 10,68% posiadało wykształcenie zawodowe, a 5,83% ukończyło szkołę Policealną. Kolejno, 1,94% posiadało wykształcenie gimnazjalne, a 0,97% podstawowe.

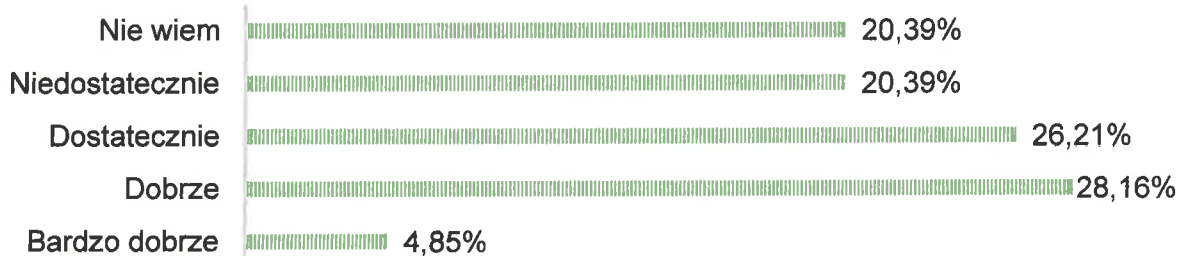
Ponadto próba badawcza została scharakteryzowana ze względu na wielkość gospodarstwa domowego. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby reprezentujące trzyosobowe gospodarstwa domowe, a kolejno dwuosobowe gospodarstwa domowe oraz czteroosobowe gospodarstwa domowe.

Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców, 48,54% badanych udzieliło odpowiedzi przeczącej, natomiast 7,77% stwierdziło, że oferta w tym zakresie jest wystarczająca. Pozostałe 43,69% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 34,95% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 29,13% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 35,92% respondentów nie wyraziło swojej opinii.

Ponadto, największy odsetek mieszkańców tj. 28,16% ocenił na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół. Z kolei, 26,21% przyznało, że oferta jest dostateczna, a 20,39% stwierdziło, iż jest ona niedostateczna. Następnie 4,85% oceniło ją bardzo dobrze, a pozostałe 20,39% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym temacie.

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Mieszkańcy mieli możliwość przedstawić propozycje, które ich zdaniem uatrakcyjnią ofertę placówek edukacyjnych. Wśród propozycji pojawiły się: drugi język obcy do wyboru, nie tylko niemiecki, szkolenia TUS dla dzieci, za mało szkół, zmniejszenie liczby dzieci w klasach, dodatkowe lekcje, korepetycje, kółka zainteresowań, zajęcia ze specjalistami i mniejsze szkoły.

Opieka Zdrowotna

Na terenie Gminy Lesznowola ochronę zdrowia zapewnia Operator Medyczny Świat Zdrowia Sp. z o.o., który świadczy usługi w ośrodkach zdrowia w Magdalence i w Mrokowie. Podstawą działania Centrum Medycznego Świat Zdrowia są umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej zawarte z Narodowym Funduszem Zdrowia, które umożliwiają świadczenie usług medycznych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego.

W zakresie kontraktów z NFZ Centrum Medyczne Świat Zdrowia realizuje następujące świadczenia:

- podstawowej Opieki Zdrowotnej (specjaliści medycyny rodzinnej, chorób wewnętrznych, pediatrii, gabinety zabiegowe, gabinety szczepień),
- ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (Poradnia Chirurgiczna, Poradnia Ginekologiczna Pracownia USG),
- stomatologii (Poradnia stomatologiczna).

Mieszkańcy gminy Lesznowola nie mają w swojej gminie szpitala. Najbliższymi placówkami są szpitale w sąsiednich miejscowościach, na przykład w Piasecznie, a w sytuacjach nagłych można udać się do nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej lub szpitalnego oddziału ratunkowego, w tym w pobliskiej Warszawie.

Liczba porad udzielonych przez lekarza POZ w 2024 roku wyniosła 48 744. Liczba porad w Magdalence - 25 190 oraz w Mrokowie - 23 554. W ramach działania poradni stomatologicznej udzielono 3 573 świadczenia medyczne; w tym: w Magdalence - 1 323, a w Mrokowie 2 250.

Według danych GUS na terenie gminy w 2024 roku działało 10 ogólnodostępnych aptek. Na jedną ogólnodostępną aptekę przypada 3 991, a co za tym idzie mieszkańcy mają relatywnie dobry dostęp do leków.

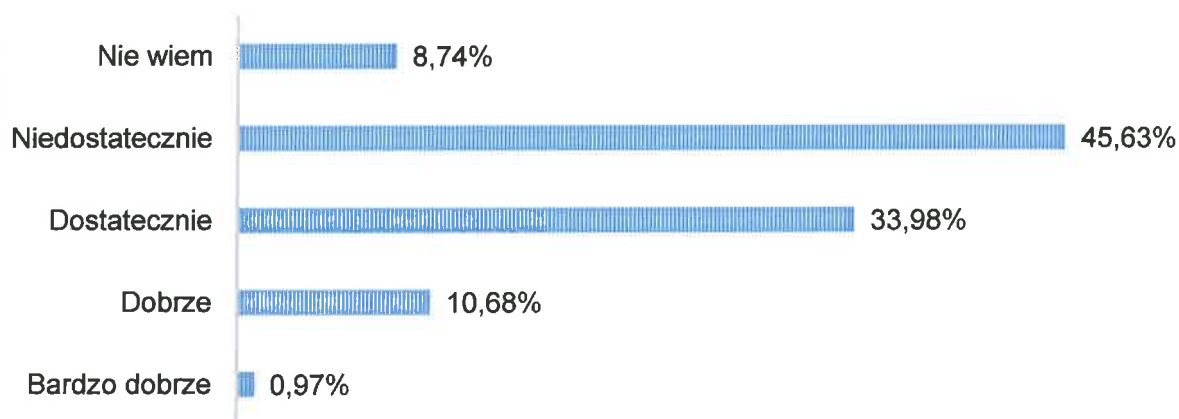
Należy również podkreślić, że na terenie Gminy Lesznówola występuje charakterystyczny dla całego kraju problem związany z funkcjonowaniem służby zdrowia, przejawiający się m.in. kolejkami do lekarzy i ograniczonym dostępem do opieki specjalistów. Są to problemy systemowe wymagające interwencji z poziomu krajowego.

Dobra jakość opieki zdrowotnej jest konieczna nie tylko ze względu na trendy demograficzne, czy możliwość zmniejszenia ryzyka wystąpienia ubóstwa wynikającego z powodów zdrowotnych. Zdrowie jest istotnym czynnikiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego, szczególnie w przypadku zagrożeń epidemiami lub pandemiemi. Ważne są działania profilaktyczne, także w najstarszych grupach wiekowych.

Idąc dalej, 45,63% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniło na poziomie niedostatecznym ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia, natomiast 33,98% ankietowanych oceniła ją dostatecznie. Kolejno 10,68% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest dobra, a 0,97% ankietowanych przyznało, że oferta w tym zakresie jest bardzo dobra. Pozostałe 8,74% nie wyraziło swojej opinii w tym temacie.

Mieszkańcy mieli możliwość wpisania swoich propozycji w celu poprawienia poziomu oferty opieki zdrowotnej na terenie gminy. Wśród propozycji pojawiły się m.in.: zwiększenie ilości specjalistów, więcej placówek i lekarzy, rehabilitacja, psycholog, punkt pobrań krwi komercyjny na wysokim poziomie z możliwością badań na NFZ.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej na terenie gminy?

Bezpieczeństwo

Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia mieszkańców i rozwoju lokalnej społeczności. Zapobieganie zjawiskom, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia, ochrona bezpieczeństwa, dbałość o zachowanie porządku publicznego oraz działania na rzecz ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej należą do obowiązków gminy.

O stan bezpieczeństwa na terenie Gminy Lesznowola dba przede wszystkim Komisariat Policji w Lesznowoli, Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Piasecznie oraz trzy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Gminie Lesznowola.

Jednostki OSP na terenie Gminy Lesznowola:

- Jednostka OSP Mroków,
- Jednostka OSP Nowa Wola,
- Jednostka OSP Zamienie.

Z danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Lesznowoli wynika, iż najczęściej dochodzi do interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu z powodu zakłócania porządku publicznego.

Tabela 5. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu

Interwencje	Rok	Liczba
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	rok 2022	36 interwencji
	rok 2023	27 interwencji
	rok 2024	39 interwencji
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	rok 2022	11 interwencji
	rok 2023	13 interwencji
	rok 2024	8 interwencji
zakłócanie porządku publicznego	rok 2022	63 interwencje
	rok 2023	77 interwencje
	rok 2024	81 interwencji
	rok 2022	3 interwencje

podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	rok 2023	1 interwencja
	rok 2024	0
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	rok 2022	0
	rok 2023	1 interwencja
	rok 2024	1 interwencja
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia	rok 2022	20 osób
	rok 2023	24 osoby
	rok 2024	12 osób

Najczęstszymi przestępstwami na terenie Gminy Lesznówola w 2025 roku były kradzieże mienia oraz kradzież z włamaniem.

Tabela 6. Przestępstwa na terenie gminy

Przestępstwa na terenie gminy	Rok	Liczba
kradzież z włamaniem	rok 2022	101 przestępstw
	rok 2023	85 przestępstw
	rok 2024	105 przestępstw
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	rok 2022	11 przestępstw
	rok 2023	16 przestępstw
	rok 2024	8 przestępstw
pobicie	rok 2022	2 przestępstwa
	rok 2023	3 przestępstwa
	rok 2024	1 przestępstwo
uszkodzenie mienia	rok 2022	37 przestępstw
	rok 2023	44 przestępstwa
	rok 2024	38 przestępstw
kradzież mienia	rok 2022	165 przestępstw
	rok 2023	134 przestępstwa
	rok 2024	150 przestępstw
kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	rok 2022	31 przestępstw
	rok 2023	28 przestępstw
	rok 2024	23 przestępstwa
inne	rok 2022	789 przestępstw
	rok 2023	737 przestępstw

	rok 2024	815 przestępstw
--	----------	-----------------

Artykuł KK Kwalifikacja prawna wszczętych / stwierdzonych / zakończonych postępowań:

rok 2022 :

- znęcanie się nad rodziną - 21 / 7 / 21,
- groźba karalna - 13 / 4 / 13,
- uchylanie się od płacenia alimentów - 13 / 12 / 11.

rok 2023 :

- znęcanie się nad rodziną - 22 / 9 / 20,
- groźba karalna - 19 / 10 / 19,
- uchylanie się od płacenia alimentów - 12 / 11 / 12.

rok 2023 :

- znęcanie się nad rodziną - 28 / 14 / 28,
- groźba karalna - 23 / 6 / 19,
- uchylanie się od płacenia alimentów - 12 / 11 / 11.

Tabela 7. Liczba interwencji związanych z przemocą domową

Liczba interwencji związanych z przemocą	2023 rok (dane od sierpnia)	2024 rok
liczba osób doznających przemocy domowej:	22	48
kobiety	5	16
mężczyźni	2	5
nieletni	15	27
liczba osób stosujących przemoc domową:	6	18
kobiety	1	4
mężczyźni	5	14
nieletni	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	2	10
kobiety	1	1
mężczyźni	1	9

nieletni	0	0
----------	---	---

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2022 - wszczęcie 27 procedur NK,
- rok 2023 - wszczęcie 21 procedur NK,
- rok 2024 - wszczęcie 36 procedur NK.

Kultura, sport i organizacje pozarządowe

Ważną częścią działalności samorządu terytorialnego jest dbałość o kulturę, zachowanie jej bogactwa oraz zapewnienie różnych form jej upowszechniania wśród mieszkańców.

W Gminie Lesznówola funkcjonuje Gminny Ośrodek Kultury w Lesznówoli oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Lesznówoli.

Zakresu działalności Gminnego Ośrodka Kultury (GOK) wg. § 5 Statutu GOK:

1. Edukacja kulturalna i wychowanie przez sztukę.
2. Tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego oraz zainteresowania wiedzą i sztuką.
3. Gromadzenie, dokumentowanie, tworzenie, ochrona i udostępnianie dóbr kultury.
4. Tworzenie warunków dla rozwoju folkloru, a także rękodzieła ludowego i artystycznego.
5. Rozpoznawanie, rozbudzanie i zaspokajanie potrzeb oraz zainteresowań kulturalnych.
6. Kształtowanie kultury wypoczynku i życia codziennego oraz kształtowanie nawyków do korzystania z dziedzictwa i dóbr kultury narodowej oraz regionalnej.

Gminny Ośrodek Kultury w Lesznówoli obejmuje obsługą filie GOK na terenie gminy Lesznówola:

1. Siedziba Gminnego Ośrodka Kultury w Lesznówoli – biuro zarządzające pracą wszystkich placówek - filii GOK - znajduje się w Starej Iwicznej,
2. Filia GOK w Lesznówoli w Mysiadle,
3. Filia GOK w Lesznówoli w Nowej Iwicznej,
4. Filia GOK w Lesznówoli w Magdalence,
5. Filia GOK w Lesznówoli w Łazach II,
6. Filia GOK w Lesznówoli w Wólce Kosowskiej,
7. Filia GOK w Lesznówoli we Władysławowie.

W 2024 roku GOK działał też w świetlicy OSP Mroków (Zespół Piosenki Biesiadnej Mrokowiacy) i OSP Nowa Wola (Zespół Śpiewaczy Tęcza) oraz w Świetlicy Integracyjnej w Łazach przy ul. Łączności 54 (zajęcia ruchowe w szkole).

Gminny Ośrodek Kultury w Lesznowoli prowadzi liczne zajęcia cykliczne o charakterze kulturalno-artystycznym, edukacyjnym i ruchowym tj.: zajęcia muzyczne, plastyczne, ruchowe i taneczne, teatralne oraz inne.

W 2024 roku w GOK działały zespoły muzyczne tj.:

- Big Band dla Frajdy,
- Chór „Gospeltrain”,
- Sinfonia Silva (dawniej: Lesznowolska Orkiestra Symfoniczna),
- Zespół Kameralny „Oktawa”,
- Zespół Piosenki Biesiadnej „Mrokowiacy”,
- Zespół Śpiewaczy „Tęcza”,
- Czarny Sen i Czarny Lud,
- młodzieżowy zespół wokalny „Pasja”.

Gminny Ośrodek Kultury w roku 2024 zorganizował lub współorganizował dla mieszkańców wiele wydarzeń kulturalnych o charakterze otwartym, stacjonarnym, finansowanych z GOK lub współfinansowanych ze środków współorganizatorów – innych instytucji lub ze środków sołeckich.

Liczba wszystkich wydarzeń: 152.

W wydarzeniach stacjonarnych wzięło udział 24 737 osób.

Gminna Biblioteka Publiczna w Lesznowoli:

Nadzór merytoryczny nad Gminną Biblioteką Publiczną w Lesznowoli sprawuje Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego, na terenie powiatu Powiatowa Biblioteka Publiczna w Piasecznie.

Liczba placówek bibliotecznych:

- Siedziba GBP w Lesznowoli w Magdalence,
- Filia w Mrokwie,
- Filia w Mysiadle,
- Filia w Łazach,
- Punkt biblioteczny w Zamieniu.

Według danych GUS z 2024 roku biblioteka w Gminie Lesznowola posiadała księgozbiór liczący 58 522 wolumenów. W 2024 roku zarejestrowano 4 129 czytelników oraz 62 682 wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz.

Projekty realizowane w 2024 roku to m.in.:

- „Czytaj Słuchaj Oglądaj Masz BLISKO”,
- „Mała książka-wielki człowiek”,
- „Narodowe czytanie”,
- „Praktyka dla praktyka”,
- „Otwarta, demokratyczna, zielona”,
- „Mazowiecka aktywacja”,
- „Klub Młodego Odkrywcy”,
- OSA – Otwarte Społeczne Archiwum Gminy Lesznowola.

Biblioteka organizuje co roku szereg spotkań, imprez, wydarzeń i warsztatów, wystaw promujących bibliotekę i czytelnictwo.

W 2024 r. Biblioteka zorganizowała:

- 80 zajęć cyklicznych dla dzieci,
- 16 spotkań warsztatowych dla dzieci,
- 29 lekcji bibliotecznych,
- 13 Stref Książek i Relaksu podczas gminnych pikników,
- 2 konkursy dla czytelników,
- 6 spotkań autorskich,
- 1 spotkanie klubu fotograficznego,
- 1 rajd rowerowy,
- 2 koncerty poezji,
- 1 przegląd teatralny,
- 2 wydawnictwa,
- 3 wystawy,
- 3 konferencje,
- 10 akcji czytelniczych,
- 2 akcje charytatywne,
- 4 poczty Św. Mikołaja.

Obiekty sportowe w Gminie Lesznówola

W gminie Lesznówola sprawami z zakresu sportu i rekreacji zajmuje się jednostka organizacyjna gminy - Centrum Sportu w Gminie Lesznówola, które administruje gminnymi obiektami sportowymi, terenami rekreacyjnymi i urządzeniami sportowymi.

W 2024 roku infrastruktura sportowa obejmowała 104 obiekty, w tym:

- 6 hal sportowych,
- 2 stadiony lekkoatletyczne z kompleksem boisk,
- 2 kompleksy boisk sportowych,
- 4 ligowe boiska piłkarskie oraz 2 boiska treningowe,
- 21 boisk rekreacyjnych, w tym do piłki nożnej 13, piłki siatkowej 5 i koszykówki 3,
- 33 place zabaw,
- 27 siłowni zewnętrznych,

- 5 street workoutów,
- 2 skateparki.

Kluby sportowe działające na terenie Gminy Lesznowola:

- KLUB SPORTOWY ZDROWIE,
- GRIZZLY FIGHT CLUB,
- KLUB KARATE KYOKUSHIN TOSHI,
- KLUB KYUDO TAMETOMO,
- KLUB SPORTOWY „WALKA” KOSÓW,
- KLUB SPORTOWY KRSPORT IWICZNA,
- KLUB SPORTOWY OTM LESZNOWOLA,
- KLUB SPORTOWY STOWARZYSZENIE MODELARZY RCONLINE NOWA WOLA,
- MAZOWIECKI KLUB KARATE KYOKUSHIN,
- MŁODZIEŻOWY KLUB SPORTOWY LESZNOWOLA,
- KLUB SZACHOWY DEBIUT ZAMIENIE,
- KLUB SPORTOWY CHAMPION ŁAZY,
- KLUB SPORTOWY TORI.

Uczniowskie kluby sportowe z terenu Gminy Lesznowola:

- MIĘDZYSZKOLNY UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „KRÓTKA”,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „SZCZYPIORNIAK”,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „JUDO IKIZAMA”,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY „ORLETA MROKÓW”,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY IWICZNA,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY JUDO IWICZNA,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY LESZNOWOLA,
- UCZNIOWSKI KLUB SPORTOWY LOLEK.

Pozostałe organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Lesznowola:

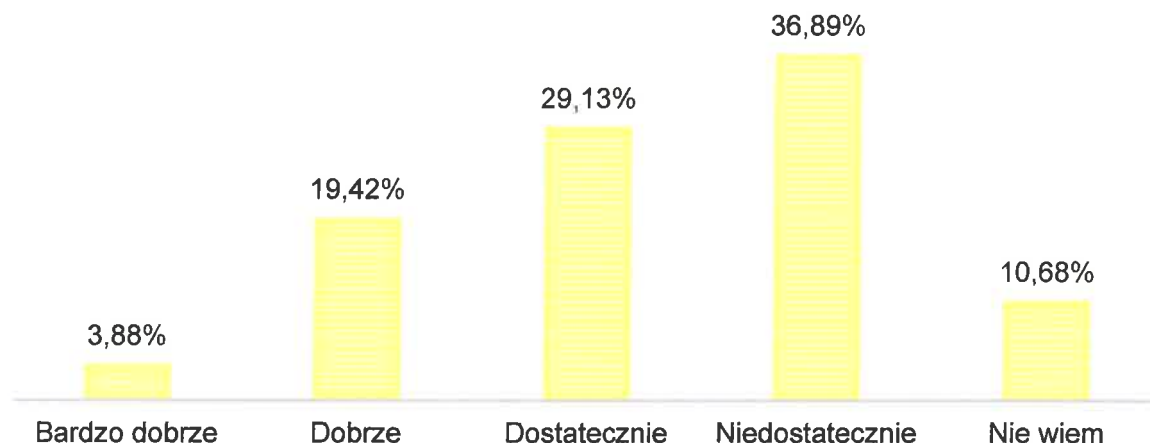
- FUNDACJA BULLERBYN,
- FUNDACJA EUROPEJSKIE CENTRUM TENISA,

- FUNDACJA NOWA EDUKACJA SAMORZĄDOWA,
- FUNDACJA PROMYK SŁOŃCA DZIECIOM,
- PIASECZYŃSKA FUNDACJA EKOLOGICZNA,
- FUNDACJA ŚWIATŁO DLA ŻYCIA,
- INSTYTUT MINDSET,
- ODNOWA WOLA STOWARZYSZENIE MIESZKAŃCÓW",
- AKTYWNE STEFANOWO,
- STOWARZYSZENIE AKTYWNI LESZNOWOLSCY SENIORZY SALS,
- STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW OSIEDLI MAGDALENKA I SĘKOCIN,
- AMAZONKI POWIATU PIASECZYŃSKIEGO,
- DRUŻYNA HARCERSKA I ZUCHOWA PRZY ZSP W ŁAZACH,
- DRUŻYNA ZUCHOWA I HARCERSKA PRZY ZSP W MROKOWIE,
- KLUB MOTOROWY X RACING LESZNOWOLA,
- KLUB WĘDKARSKI „MYSIADŁO”,
- KOŁO WĘDKARSKIE W ŁAZACH
- MAZOWIECKI ZWIĄZEK PRACODAWCÓW W GMINIE LESZNOWOLA,
- PRACOWNIA RZECZY RÓŻNYCH „SYNAPSIS” - ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ,
- STOWARZYSZENIE WIELKIE SERCE,
- STOWARZYSZENIE „WARSZAWIANKA SIELANKA”,
- STOWARZYSZENIE AKTYWNI LESZNOWOLA,
- STOWARZYSZENIE EDUKACYJNE „PRO BONO LINGUAE”,
- STOWARZYSZENIE GRADIAM,
- STOWARZYSZENIE HEALTHY EVENTS MONAFIT,
- STOWARZYSZENIE KULTURY FIZYCZNEJ KLUB SPORTOWY – „MASTER FILM”,
- STOWARZYSZENIE KUMAMY,
- STOWARZYSZENIE MIŁOŚNIKÓW PIŁKI NOŻNEJ „FC LESZNOWOLA”,
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB UPOŚLEDZONYCH UMYSŁOWO LUB FIZYCZNIE – „DOBRA WOLA”,
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU WSI ŁAZY II I OKOLIC ZWANE „O KURCZĘ!",
- STOWARZYSZENIE OSIEDLE WŚRÓD PÓL W ZAMIENIU,

- STOWARZYSZENIE PODOLSZYN RAZEM,
- STOWARZYSZENIE SPORTOWE PRZYJACIELE LOLKA,
- STOWARZYSZENIE SPORTOWE WIŚNIEWSKI KICKBOXING,
- POLSKA FORMACJA PICKLEBALLA,
- TOWARZYSTWO EWANGELICZNE - ODNOWA,
- TOWARZYSTWO PRZYJAŹNI POLSKO-CHIŃSKIE ODDZIAŁ WARSZAWSKI,
- POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH. OKRĘG MAZOWIECKI – ZARZĄD KOŁA W PIASECZNIE,
- ZWIĄZEK KOMBATANTÓW RP I BYŁYCH WIĘŹNIÓW POLITYCZNYCH – ZARZĄD KOŁA W PIASECZNIE,
- POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW, KOŁO NR. 2 W MROKOWIE,
- ZARZĄD REJONOWY POLSKIEGO ZWIĄZKU EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW W PIASECZNIE,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH „INTEGRACJA” WE WSI WOLA MROKOWSKA,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH SANATORIUM PODOLSZYN,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W MAGDALENCE I ŁAZACH,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W MYSIADLE,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH W ZGORZALE,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH WARSZAWIANKI,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH STEFANKI WE WSI STEFANOWO,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH Energiczna Iwiczna,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH NI-Nowa Iwiczna,
- KOŁO GOSPODYŃ WIEJSKICH NANOWO W NOWEJ WOLI,
- PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA POD WEZWANIEM ZEŚŁANIA DUCHA ŚWIĘTEGO,
- PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA ŚW. MARII MAGDALENY W MAGDALENCE.

Jakość oferty kulturalnej, największy odsetek mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym ocenił na poziomie niedostatecznym (36,89%). Z kolei, 29,13% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są dostateczne, a 19,42% respondentów przyznała, iż oferta kulturalna jest dobra. Następnie 3,88% oceniło ją na poziomie bardzo dobrym, a pozostałe 10,68% nie wyraziło swojej opinii.

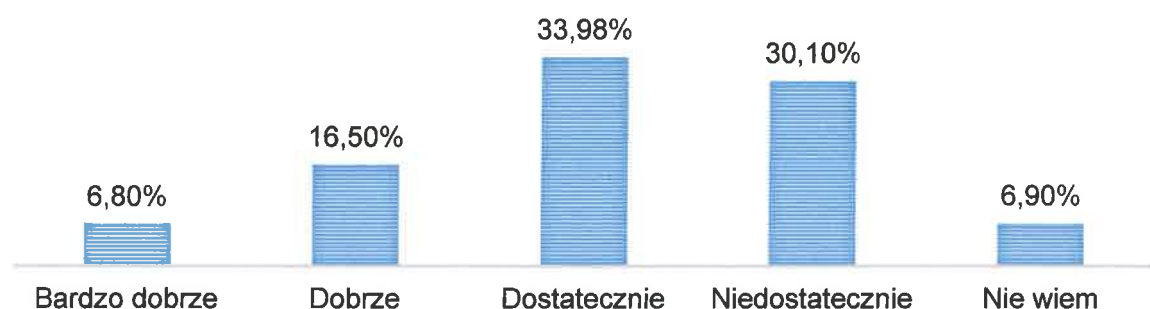
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie?

Mieszkańcy mieli możliwość wpisać propozycje, które ich zdaniem uatrakcyjnią ofertę kulturalną w gminie. Wśród propozycji pojawiły się: większa promocja wydarzeń kulturalnych, kurs tańca towarzyskiego i inne (swing, jazz); nauka gry na instrumentach - szkoła muzyczna, zajęcia dla dzieci po lekcjach - świetlica środowiskowa. Obecnie nie działa, zwiększyć ofertę na południu gminy, aktualnie nic się tu nie dzieje oraz dostępność MAL z wielu nowych miejsc w gminie np. Zgorzały, Zamienia i Nowej Woli.

Ofertę w zakresie sportu i rekreacji, 33,98% mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dostatecznym. Z kolei, 30,10% uznało, że zasoby są niedostateczne, natomiast 16,50% przyznało, iż oferta sportu i rekreacji na terenie gminy jest dobra. Następnie 6,80% uznało, że zasoby gminy w tym zakresie są bardzo dobre, a pozostałe 6,90% ankietowanych nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę w zakresie sportu i rekreacji w gminie?

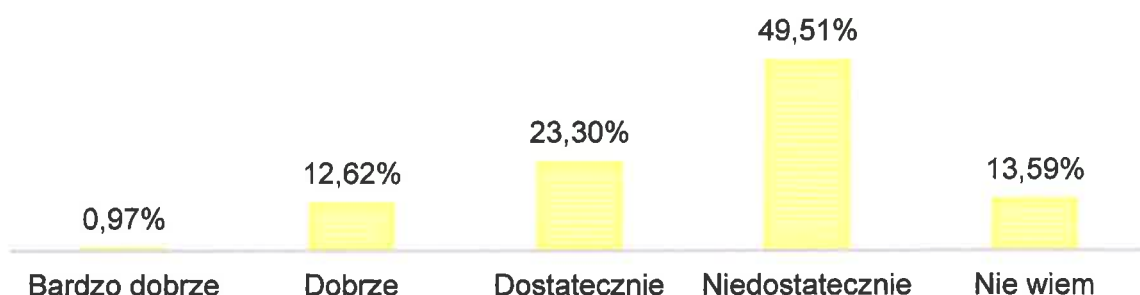

Mieszkańcy mieli możliwość wpisać propozycje, które ich zdaniem uatrakcyjnią ofertę w zakresie sportu i rekreacji w gminie. Wśród propozycji pojawiły się: basen,

koszykówka, sauna, komora baryczna, basen ozonowany, lodowisko, plaża z kawałkiem wody, ścianka wspinaczkowa, siłownia, zajęcia fitness lub taneczne.

Ponadto, 49,51% ankietowanych mieszkańców niedostatecznie oceniło działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei, 23,30% przyznało, iż oferta w tym zakresie jest dostateczna, 12,62% stwierdziło, iż jest dobra. Następnie 0,97% oceniło ją na poziomie bardzo dobrym, a pozostałe 13,59% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy?

Mieszkańcy mieli możliwość wpisać propozycje, które ich zdaniem uatrakcyjnią działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy. Wśród propozycji pojawiły się m.in. utworzenie miejsc, klubów spotkań dla młodzieży, lodowisko, rolnia, interaktywne place zabaw, park trampolin, ścianka wspinaczkowa, tor saneczkowy, lodowisko, koszykówka.

Turystyka i rekreacja

Gmina Lesznów, położona w powiecie piaseczyńskim, charakteryzuje się korzystnym położeniem w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy, dobrze rozwiniętą siecią komunikacyjną oraz zróżnicowanym środowiskiem przyrodniczym obejmującym lasy, zadrzewienia śródpolne, łąki i tereny otwarte. Połączenie obszarów o walorach przyrodniczych z intensywnie rozwijającą się zabudową mieszkaniową i usługową sprawia, że gmina pełni istotną funkcję rekreacyjną dla mieszkańców zarówno lokalnych, jak i sąsiednich gmin.

Walory przyrodnicze gminy stanowią podstawę lokalnej oferty rekreacyjnej. Do najważniejszych atutów należą:

- kompleksy leśne i tereny zielone, szczególnie w rejonie Magdalenki, Lesznowoli i Zamienia, umożliwiające rekreację pieszą, rowerową i wypoczynek na świeżym powietrzu,
- tereny otwarte, łąki i pola w zachodniej części gminy, sprzyjające rekreacji indywidualnej, obserwacji przyrody i fotografii,
- mała infrastruktura rekreacyjna - place zabaw, boiska, strefy aktywności oraz lokalne miejsca spacerowe w sołectwach,
- rosnąca liczba tras komunikacyjnych przyjaznych pieszym i rowerzystom.

Oferta rekreacyjna gminy obejmuje

- nowoczesne boiska sportowe i tereny przy szkołach,
- place zabaw i strefy aktywności rodzinnej,
- lokalne siłownie plenerowe,
- ścieżki i trakty umożliwiające bieganie, nordic walking i jazdę na rowerze,
- rozbudowywane ścieżki rowerowe łączące miejscowości gminy z sąsiednimi gminami, w tym z Warszawą i Piasecznem.

Zabytki znajdujące się na terenie Gminy Lesznówola:

- Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Ośrodek mieści się w parku o pow. 12,7 ha objętego ochroną konserwatora zabytków,
- kapliczka przydrożna słupowa z XIX wieku w Janczewicach,
- pozostałości cmentarza żołnierzy niemieckich i rosyjskich poległych w 1914 r. w Janczewicach,
- Instytut Genetyki i Biotechnologii Zwierząt PAN Zakład Doświadczalny w Jastrzębcu,
- dwór z drugiej połowy XVIII wieku w Lesznówoli,
- kapliczka przydrożna z 1776 roku w Lesznówoli,
- w Łazach - na terenach PGR zachowane pozostałości parku podworskiego, którego początki datowane są na XVIII wiek.
- miejsce Straceń w Magdalence,
- drewniany dwór z końca XVIII wieku w Mrokwie,
- willa Ryszarda Eizelego w Mysiadle,
- parafia rzymsko-katolicka pw. Zesłania Ducha Świętego w Starej Iwnicznej,
- park podworski w Zamieniu.

Rynek pracy i gospodarka

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2024, w Gminie Lesznowola w gospodarce narodowej pracowało 20 841 osób, w tym: 10 213 kobiet oraz 10 628 mężczyzn.

Tabela 8. Liczba osób pracujących w latach 2022-2024

Liczba osób pracujących	
pracujący ogółem	
rok 2022	18 305 osób
rok 2023	19 690 osób
rok 2024	20 841 osób
pracujące kobiety	
rok 2022	8 977 kobiet
rok 2023	9 680 kobiet
rok 2024	10 213 kobiet
pracujący mężczyźni	
rok 2022	9 328 mężczyzn
rok 2023	10 010 mężczyzn
rok 2024	10 628 mężczyzn

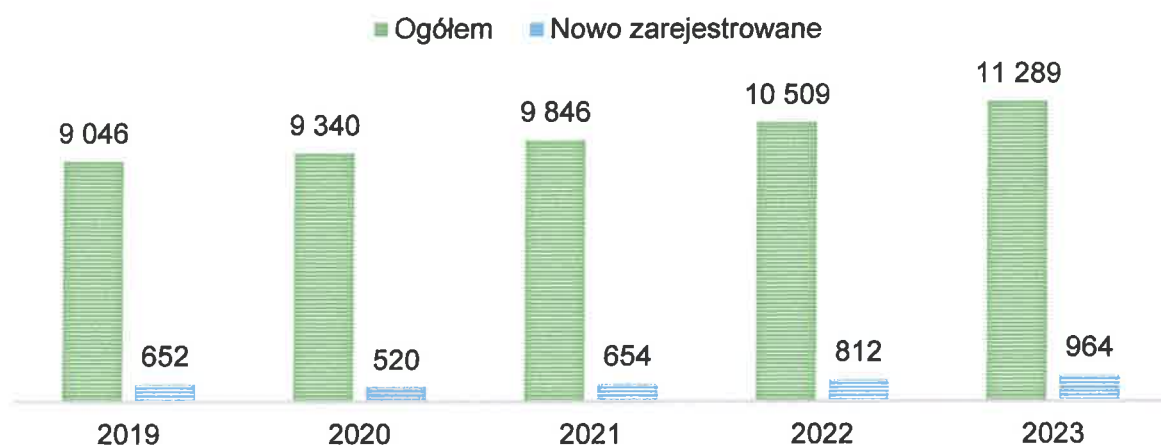
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Lesznowola to 1,2%.

W Gminie Lesznowola w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 11 289 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 5 802 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 964 nowe podmioty, a 430 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (964) podmiotów zarejestrowano w roku 2023, a najmniej (458) w roku 2009. W tym samym okresie najwięcej (430) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2023 roku, najmniej (134) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2010 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Lesznowola najwięcej (4 617) jest stanowiących spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (11 122) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 0,3% (32) podmiotów jako rodzaj działalności

deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 10,2% (1 146) podmiotów, a 89,6% (10 111) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Lesznowola najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (19.9%) oraz Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (17.6%).

przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych oraz nowo zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2019-2023 – dane GUS

Gospodarka mieszkaniowa oraz ochrona środowiska

Według danych GUS, zasoby mieszkaniowe Gminy Lesznowola na koniec 2024 roku szacowane były na 17 147 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 1 897 266m². Jak widać w tabeli, baza mieszkaniowa rośnie z roku na rok, a więc sytuacja mieszkaniowa w gminie sukcesywnie ulega polepszeniu.

Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe	2022 rok	2023 rok	2024 rok
mieszkania	15 334	16 480	17 147
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	1 731 816	1 834 465	1 897 266

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2023 roku w gminie Lesznowola oddano do użytku 1 146 mieszkań. Na każdych 1000 mieszkańców oddano więc do użytku 30,47 nowych lokali. Jest to wartość znacznie większa od wartości dla województwa mazowieckiego oraz znacznie większa od średniej dla całej Polski. Całkowite zasoby mieszkaniowe w gminie Lesznowola to 16 480 nieruchomości. Na każdych 1000 mieszkańców przypada zatem 428 mieszkań. Jest to wartość mniejsza od wartości dla województwa mazowieckiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. 88,7% mieszkań zostało przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, 11,3% na cele indywidualne.

Ochrona środowiska w Gminie Lesznowola

Zieleń, ochrona terenów cennych i planowanie przestrzenne

Gmina prowadzi działania, które obejmują:

- zachowanie klinów napowietrzających i korytarzy ekologicznych,
- ochronę terenów zielonych w miejscowościach takich jak: Magdalenka, Lesznowola, Mysiadło, Zamienie,
- nasadzenia kompensacyjne i rozwijanie lokalnych terenów rekreacyjnych,
- uwzględnianie zieleni w planach miejscowych – istotne w obszarze podlegającym presji zabudowy.

Gospodarka odpadami i recykling:

Gmina realizuje obowiązki zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku:

- Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) dla mieszkańców,
- edukacja ekologiczna dotycząca segregacji,
- zbiórki problemowe (elektroodpady, wielkogabarytowe),
- przeciwdziałanie dzikim wysypiskom.

Ochrona wód i system kanalizacyjny

Woda dostarczana przez Lesznowskie Przedsiębiorstwo Komunalne (LPK) - czyli wodociąg - podlega regularnym badaniom. Wyniki są udostępniane publicznie.

Działania ochrony wód obejmują:

- rozbudowę i modernizację systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- monitoring jakości wód i ograniczanie zanieczyszczeń powierzchniowych,
- promocję retencji: ogrody deszczowe, zbiorniki retencyjne, zielona infrastruktura.

Jakość powietrza i walka ze smogiem

Chociaż Lesznowola jest gminą podmiejską, smog pojawia się głównie w sezonie grzewczym. Gmina prowadzi:

- programy wymiany pieców (np. dopłaty),
- rozwój sieci ciepłowniczej i gazowej,
- kontrole pieców i spalania odpadów,
- działania edukacyjne dotyczące czystego ogrzewania.

Zrównoważony transport i mobilność

Działania obejmują:

- rozwój ścieżek rowerowych (np. połączenia z Piasecznem i Warszawą),
- modernizację dróg z naciskiem na bezpieczeństwo pieszych,
- rozwój transportu zbiorowego w ramach ZTM.

Edukacja ekologiczna i udział mieszkańców Gmina Lesznowola prowadzi programy i akcje:

- konkursy ekologiczne w szkołach,
- akcje sprzątania świata,
- warsztaty dotyczące bioróżnorodności i retencji,
- kampanie informacyjne na temat segregacji odpadów i ochrony powietrza.

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY LESZNOWOLA

Na początku badania mieszkańców poproszono o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie Gminy Lesznowola. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

Tabela 10. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie Gminy Lesznowola

Problemy społeczne	Średnia ważona problemu
alkoholizm	3,52
narkomania	3,50
wzrost przestępczości	3,71
nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	3,54
bezrobocie	2,85
ubóstwo	3,05
przemoc	3,63
uzależnienia behawioralne	3,29

Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali problem wzrostu przestępczości, którego ważność ocenili na poziomie 3,71. Kolejnymi, zauważalnymi przez mieszkańców problemami na terenie Gminy Lesznowola okazał się: problem przemocy oraz nowych substancji psychoaktywnych (dopalacze).

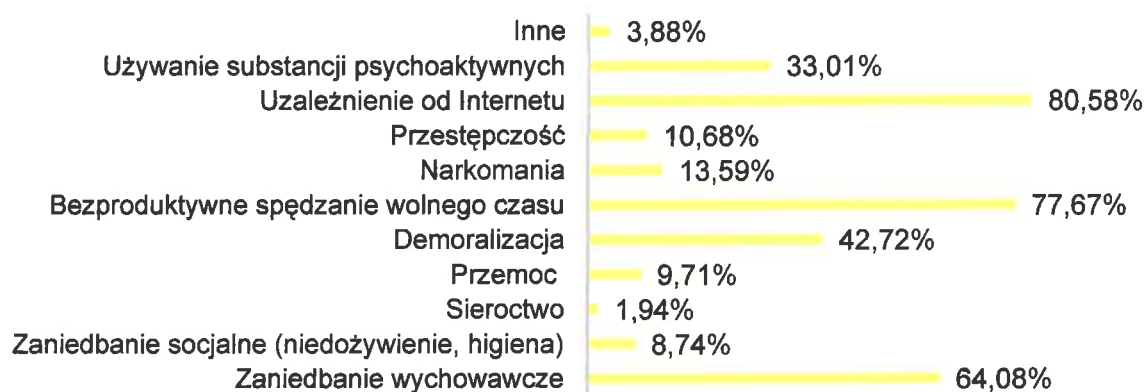
Mieszkańcy mieli również możliwość wpisania innych ważnych problemów występujących na terenie gminy. Wśród nich znalazły się: brak mieszkań komunalnych, uzależnienia od mediów społecznościowych, telefonów, hejt, młodzież na hulajnogach, wyścigi motorów, problem piratów drogowych, bezdomność zwierząt,

brak sklepu, problem zdrowia psychicznego, szerząca się przemoc dzieci w wieku ok. 12 lat na dorosłych (psychiczną oraz fizyczną) zwłaszcza w okolicach szkół podstawowych, niski poziom bezpieczeństwa, brak miejsca integracji dla młodzieży, Brak punktów pomocy psychologiczno- psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży oraz zanieczyszczenie gminy.

Mieszkańcy zostali również zapytani jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie Gminy Lesznówola w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest uzależnienie od Internetu, wskazane przez 80,58% badanych mieszkańców. Kolejno 77,67% przyznało, iż jest to bezproduktywne spędzanie czasu wolnego, a 64,08% wskazało na zaniedbanie wychowawcze. Następnie 42,72% dostrzega demoralizację, a 33,01% używanie substancji psychoaktywnych. Z kolei, 13,59% wskazała na narkomanię, a 10,68% na przestępczość. Następnie 9,71% wskazało na przemoc, 8,74% na zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena), a 1,94% na sieroctwo. Z kolei, 3,88% badanych wymieniło inne negatywne zjawiska w odniesieniu do dzieci i młodzieży tj.: przemoc rówieśnicza, kryzysy psychiczne, hejt rówieśniczy oraz wulgaryzm i niszczenie mienia.

Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd też suma jest większa niż 100%.

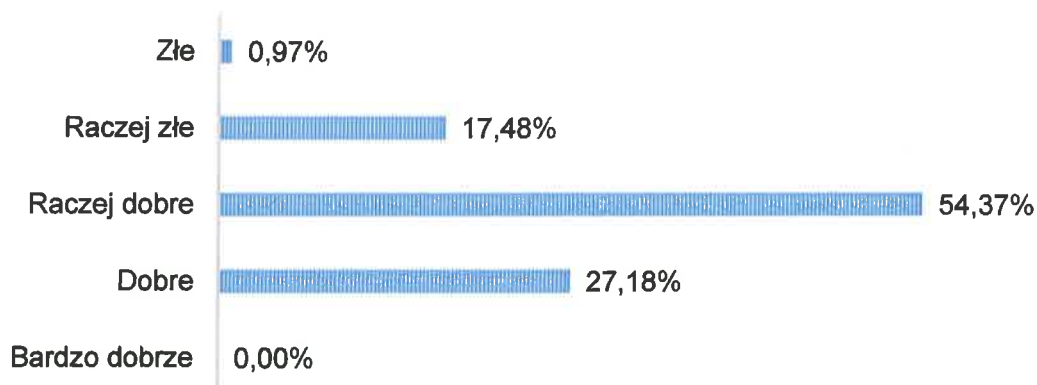
Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej na terenie gminy?

Ogólne warunki życia w gminie mieszkańcy najczęściej oceniali jako raczej dobre. Taką odpowiedź wskazało 54,37% badanych respondentów. Z kolei, 27,18% oceniło

je jako dobre, a 18,48% jako raczej złe. Pozostałe 0,97% ankietowanych oceniło warunki życia w gminie jako złe.

Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?

Zapytano również badanych mieszkańców jak oceniają swoją sytuację materialną. I tak, 41,75% oceniło ją dobrze, a 21,36% przyznało, iż jest ona przeciętna, ani dobra, ani zła. Z kolei, 16,50% stwierdziło, że jest bardzo dobra, a 14,56% określiło ją jako złą. Pozostałe 5,83% ankietowanych swoją sytuację materialną określiło jako bardzo złą.

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. ust. 1. ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3. w/w ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W LESZNOWOLI

Ośrodek Pomocy Społecznej został powołany w 1990 r. do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Działa na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 poz. 1283 ze zm.) oraz Statutu uchwalonego przez Radę Gminy Lesznowola.

Prawidłową realizację zadań oraz funkcjonowanie Ośrodka zapewnia kadra w skład, której wchodziło według stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku 28 pracowników, w tym:

- dyrektor 1 osoba,
- zastępca dyrektora 1 osoba
- główny księgowy 1 osoba,
- księgowy 1 osoba,
- starszy specjalista pracy socjalnej 2 osoby,
- specjalista pracy socjalnej 4 osób
- starszy pracownik socjalny 2 osoby,

- obsługa świadczeń rodzinnych, wychowawczych i funduszu alimentacyjnego 2 osoby,
- dodatki mieszkaniowe, sekcja świadczeń i ubezpieczenia społeczne 2 osoby,
- karta dużej rodziny 1 osoba,
- kancelaria i administracja 3 osoby,
- asystent rodziny 2 osoby,
- wychowawcy w świetlicy 1 osoba,
- częściowe etaty kadry i płace 2 osoby,
- osoby sprzątające 2 w niepełnym wymiarze czasu pracy,
- specjalista ds. BHP 1 osoba.

Z danych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli wynika, iż na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną	Rok	Liczba
rodziny korzystające z pomocy społecznej	rok 2022	228 rodzin
	rok 2023	219 rodzin
	rok 2024	196 rodzin
liczba osób w rodzinach	rok 2022	317 osób
	rok 2023	324 osoby
	rok 2024	275 osób
rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień	rok 2022	10 rodzin
	rok 2023	11 rodzin
	rok 2024	17 rodzin

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Najczęstszą formą udzielanej pomocy są świadczenia pieniężne - choć liczba osób korzystających z tego typu pomocy na przestrzeni ostatnich dwóch lat zmalała.

Istotną formę wsparcia stanowi także praca socjalna, która jest ważnym zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności

do funkcjonowania w środowisku. Praca socjalna prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwiązania lub wzmocnienia aktywności, samodzielności życiowej. Prowadzona jest również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy oraz koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. W 2024 roku z pomocy w postaci pracy socjalnej skorzystało 361 osób. Praca socjalna polegała przede wszystkim na wspieraniu osób i rodzin w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych.

Tabela 12. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych

Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS	Rok	Liczba
świadczenia pieniężne	rok 2022	317
	rok 2023	324
	rok 2024	275
świadczenia niepieniężne	rok 2022	25
	rok 2023	27
	rok 2024	17
pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej ogółem	rok 2022	241
	rok 2023	243
	rok 2024	361
usługi opiekuńcze (usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze)	rok 2022	46
	rok 2023	72
	rok 2024	67
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	rok 2022	20
	rok 2023	19
	rok 2024	23

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez GOPS w Lesznowoli w 2024 roku było kolejno: długotrwała i ciężka choroba, ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:

Powody przyznawania pomocy społecznej	Rok	Liczba
niepełnosprawność	rok 2022	71 rodzin
	rok 2023	54 rodziny
	rok 2024	57 rodzin
bezrobocie	rok 2022	59 rodzin
	rok 2023	44 rodziny
	rok 2024	35 rodzin
ubóstwo	rok 2022	98 rodzin
	rok 2023	72 rodziny
	rok 2024	70 rodzin
bezradność opiek. wych.	rok 2022	29 rodzin
	rok 2023	22 rodziny
	rok 2024	15 rodzin
długotrwała lub ciężka choroba	rok 2022	116 rodzin
	rok 2023	137 rodzin
	rok 2024	138 rodzin
przemoc domowa	rok 2022	0
	rok 2023	1 rodzina
	rok 2024	0
bezdомność	rok 2022	5 rodzin
	rok 2023	7 rodzin
	rok 2024	2 rodziny
alkoholizm	rok 2022	9 rodzin
	rok 2023	9 rodzin
	rok 2024	13 rodzin
narkomania	rok 2022	1 rodzina
	rok 2023	2 rodziny
	rok 2024	4 rodziny

ochrona macierzyństwa	rok 2022	9 rodzin
	rok 2023	11 rodzin
	rok 2024	3 rodziny
• inne	rok 2022	18 rodzin
	rok 2023	4 rodziny
	rok 2024	4 rodziny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Tabela 14. W związku z procedurą „Niebieskie Karty”

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:		
Wszczęcie procedur	Rok 2022	38
	Rok 2023	53
	Rok 2024	79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli, w którym wzięło udział 9 osób. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodziny z terenu Gminy Lesznowola pracownicy GOPS najczęściej wymieniali przemoc domową, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych. Kolejno ankietowani wymieniali nieporadność życiową, niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami oraz alkoholizm. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały na ubóstwo, bezrobocie oraz niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno – prawnego.

Z odpowiedzi pracowników GOPS wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, konflikty ze współmałżonkiem/partnerem oraz problemy zdrowotne w rodzinie. Następnie ankietowani wymienili, nadużywanie alkoholu/alkoholizm oraz uzależnienia dokładniej nieokreślone (uzależnienie dzieci od komputera, uzależnienie od leków, uzależnienie od substancji psychoaktywnych), bezrobocie, przemoc oraz hejt w szkole.

Bezrobocie

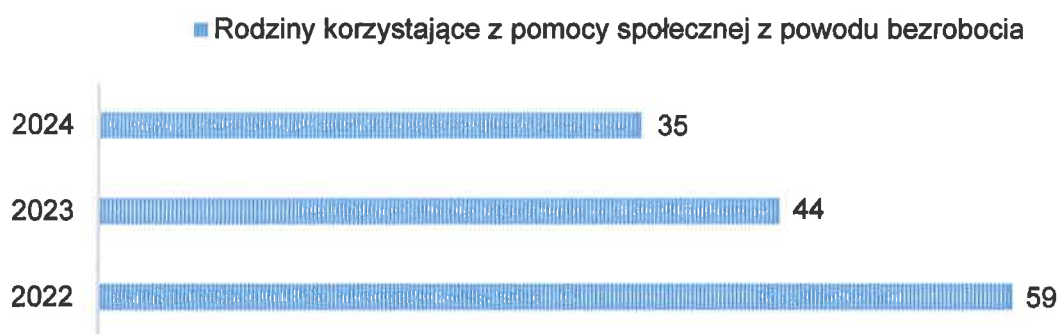
Zgodnie z danymi GUS, w 2024 roku w Gminie Lesznówola zarejestrowanych było 300 osób bezrobotnych, w tym: 140 kobiet oraz 160 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2021-2024 liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 15. Stan bezrobocia rejestrowanego w latach 2020-2024

Stan bezrobocia	
bezrobotni zarejestrowani ogółem:	
rok 2020	411 osób
rok 2021	311 osób
rok 2022	302 osoby
rok 2023	304 osoby
rok 2024	300 osób
kobiety	
rok 2020	201 kobiet
rok 2021	159 kobiet
rok 2022	160 kobiet
rok 2023	140 kobiet
rok 2024	140 kobiet
mężczyźni	
rok 2020	210 mężczyzn
rok 2021	152 mężczyzn
rok 2022	142 mężczyzn
rok 2023	164 mężczyzn
rok 2024	160 mężczyzn
osoby długotrwale bezrobotne	
rok 2020	157 osób
rok 2021	143 osoby
rok 2022	129 osób
rok 2023	110 osób
rok 2024	113 osób

Zgodnie z danymi GOPS w Lesznówoli, na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

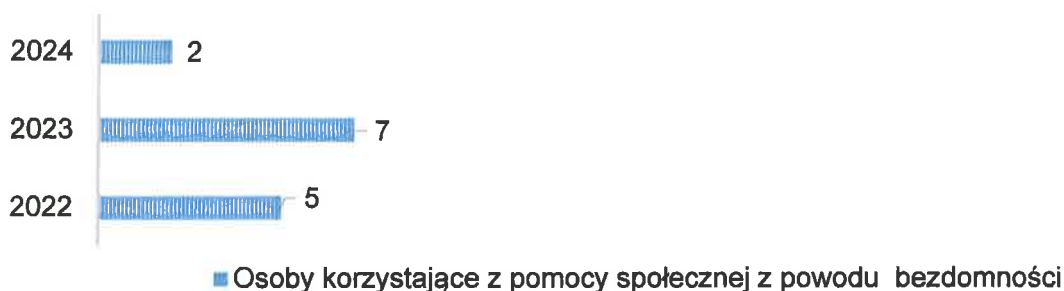
Bezdomność

Zdefiniowanie pojęcia bezdomności niewątpliwie nastrocza badaczom coraz to nowszych problemów. Najogólniej, można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania².

Bezdomność wydaje się być szczególnie bolesnym zjawiskiem, gdyż człowiek, którego ona dotyczy, pozostając bez dachu nad głową, funkcjonuje bez przestrzeni, w której może się schronić przed trudnymi życiowymi sytuacjami. Osobie, która ma dom, bardzo trudno zrozumieć bezdomnych, a przecież jest ich coraz więcej. Dzisiaj można ich spotkać w każdym mieście; do niedawna zaś stanowili zjawisko charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Jest to swego rodzaju znak czasu.

Zgodnie z danymi GOPS w Lesznowoli, w 2024 roku znacznie zmalała liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności.

Wykres 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

² Porowski. M, Bezdomność - obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

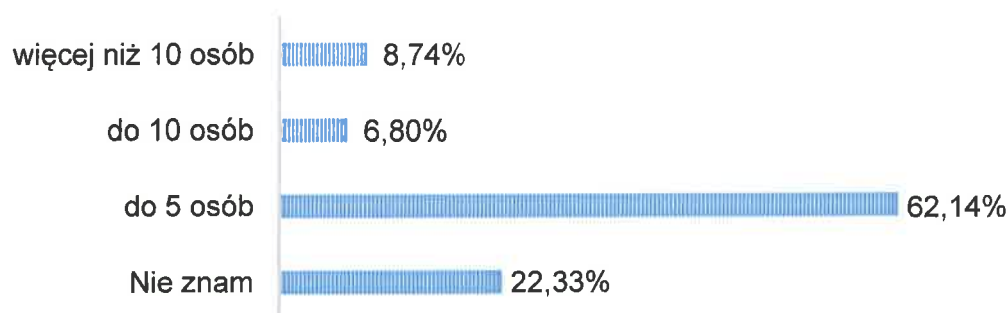
Alkoholizm

Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych co ósmy dorosły Polak nie pije w ogóle alkoholu. Ponadto większość osób pijących alkohol spożywa go w sposób, który nie powoduje negatywnych konsekwencji dla nich i dla osób z ich otoczenia. Jednak kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 900 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2 mln osób pijących alkohol ryzykownie lub szkodliwie. Należy podkreślić, że grupa osób najczęściej pijących, stanowiąca 9% ogólnej liczby osób konsumujących alkohol, spożywa aż 43% całego wypijanego alkoholu³.

Dane z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród mieszkańców z terenu Gminy Lesznówola wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany wysoko w hierarchii problemów społecznych. Jak wynika z odpowiedzi, 42,72% badanych postrzega alkoholizm jako problem zauważalny na terenie gminy, a 31,07% uważa, że są nieliczne przypadki. Z kolei, 20,39% uważa, że jest to problem bardzo powszechny, a 1,94% twierdzi, że taki problem nie występuje na terenie gminy. Pozostałe 3,88% ankietowanych nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

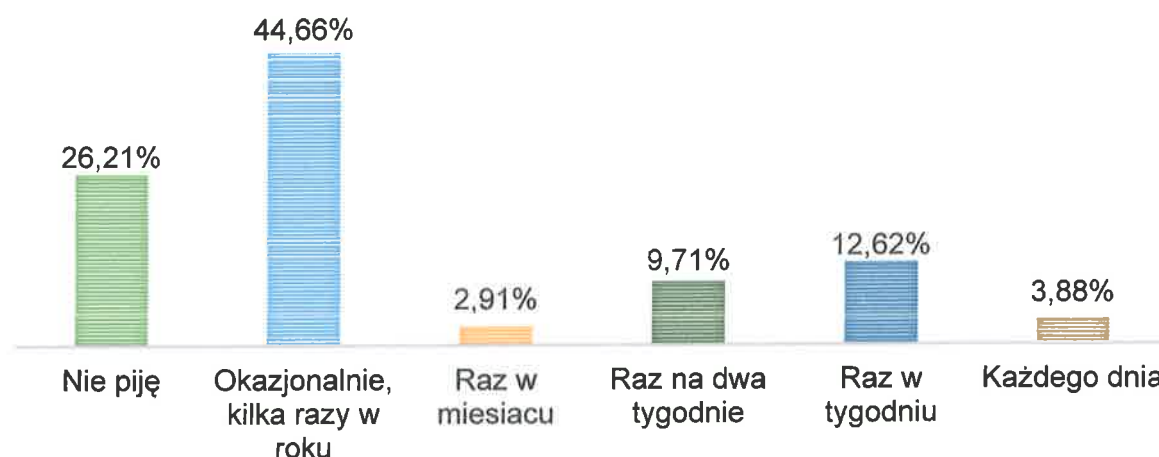
Warto zaznaczyć, iż 61,17% uważa, że osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów, gdyż łącznie 77,68% zna osobiście kogoś, kto w ich ocenie nadużywa alkoholu, w tym: 62,14% do 5 takich osób, 8,74% więcej niż 10 takich osób, a 6,80% do 10 takich osób. Pozostali ankietowani, tj. 22,33% zaprzeczyli posiadaniu takich znajomości.

Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkoholu?

Jak wynika z deklaracji badanych mieszkańców z terenu Gminy Lesznowola, alkohol jest obecny w ich życiu, lecz częstotliwość jego spożywania jest zazwyczaj okazjonalna. Najlichniesza grupa ankietowanych tj. 44,66% przyznała się do spożywania napojów alkoholowych okazjonalnie, średnio kilka razy w roku. Z kolei, 26,21% zadeklarowało abstynencję, a 12,62% przyznało, iż spożywa alkohol raz w tygodniu. Z kolei, 9,71% przyznało, iż ma to miejsce raz na dwa tygodnie, 3,88% spożywa alkohol codziennie, a 2,91% raz w miesiącu. Analizując płeć respondenta, zarówno kobiety, jak i mężczyźni deklarowali najczęściej, iż spożywają alkohol okazjonalnie.

Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

Ponadto, 45,63% ankietowanych potwierdziło, że spotkało się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców. Nieco niepokojącym jest, iż 17,47% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży. Z kolei, łącznie 32,04% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Z przeprowadzonego badania wynika, iż 23,30% badanych potrafiło samodzielnie wskazać przynajmniej jedną instytucję, która pomaga osobom uzależnionym. Odpowiedzi respondentów wskazywały najczęściej na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kościół, Gminną poradnię do spraw uzależnień, Punkt pomocy osobom uzależnionym, Punkt interwencji kryzysowej w Mrokowie, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz klub AA. Pozostałe 76,70% przyznało, że nie zna żadnej instytucji na terenie gminy, udzielającej pomocy osobom uzależnionym. W celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji działających w obszarze profilaktyki, zasadnym wydaje się więc podjęcie działań informacyjnych w tym zakresie.

Problem spożywania napojów alkoholowych przez młode osoby potwierdzają także wyniki badania przeprowadzonego wśród uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Lesznowola.

Z pozyskanych danych wynika, iż 10,00% uczniów klas piątych i szóstych oraz 11,11% uczniów klas siódmych i ósmych miało już kontakt z alkoholem.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Dane z działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024 wskazują, że liczba wniosków o leczenie odwykowe pozostaje na zbliżonym poziomie.

Tabela 16. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania GKRPA	Rok	Liczba
Posiedzenia GRPA (ogółem)	rok 2022	11 posiedzeń
	rok 2023	12 posiedzeń
	rok 2024	12 posiedzeń
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	rok 2022	48 posiedzeń
	rok 2023	43 posiedzenia
	rok 2024	45 posiedzeń
Przeprowadzone rozmowy motywujące	rok 2022	20 rozmów
	rok 2023	15 rozmów
	rok 2024	17 rozmów
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	rok 2022	22 kontrole
	rok 2023	24 kontrole
	rok 2024	34 kontrole
Wnioski o leczenie odwykowe	rok 2022	20 wniosków
	rok 2023	15 wniosków
	rok 2024	17 wniosków
Zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	rok 2022	10 wniosków
	rok 2023	7 wniosków
	rok 2024	8 wniosków
postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	rok 2022	101 postanowień
	rok 2023	46 postanowień
	rok 2024	82 postanowienia
Szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	rok 2022	2 szkolenia
	rok 2023	1 szkolenie
	rok 2024	2 szkolenia

Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień

Zakres działań w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień w Lesznowoli:

- udzielanie osobom konsultacji oraz porad terapeutycznych,
- motywowanie osób uzależnionych do ewentualnego podjęcia psychoterapii,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonej psychoterapii,
- inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie,
- udzielanie wsparcia o charakterze psychologicznym, poradnictwo i konsultacje psychologiczne,
- prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień.

Osoby zatrudnione w Punkcie: Terapeuta Uzależnień- specjalista terapii uzależnień oraz Psycholog - wyższe psychologia. ‘

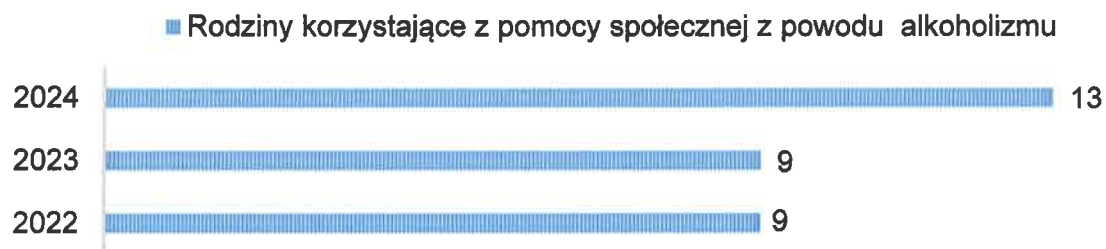
Z danych przekazanych przez GKRPA wynika, iż na przestrzeni lat 2023-2024 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu, natomiast wzrosła liczba rodzin z problemem alkoholowym.

Tabela 17. Działalność Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego

Punkt Konsultacyjno-Terapeutyczny	Rok	Liczba
Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu (ogółem)	rok 2022	108 rodzin
	rok 2023	119 rodzin
	rok 2024	110 rodzin
Rodziny z problemem alkoholowym	rok 2022	26 rodzin
	rok 2023	29 rodzin
	rok 2024	39 rodzin

Zgodnie z danymi GOPS w Lesznowoli, na przestrzeni lat 2023-2024 wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.

Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Narkomania

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie Gminy Lesznowola. Dla 39,81% ankietowanych jest to problem zauważalny, dla 33,98% problem narkomani to nieliczne przypadki, a dla 7,77% jest to problem bardzo powszechny. Większość respondentów biorących udział w badaniu nie zna osób zażywających narkotyki (64,08%), jak również miejsc, w których można dokonać zakupu tego rodzaju substancji psychoaktywnych (81,55%).

Do zażywania narkotyków bądź innych substancji odurzających przyznało się łącznie 19,42% badanych, wśród których 8,74% przyznało się do wielokrotnego zażywania, 7,77% potwierdziło, że była to jednorazowa sytuacja, a 2,91% ankietowanych sięga po narkotyki raz na jakiś czas. Pozostałe 80,58% badanych zaprzeczyło by kiedykolwiek sięgało po tego typu substancje psychoaktywne.

Wśród badanych uczniów klas siódmych i ósmych 5,56% tj. 2 uczniów miało kontakt z narkotykami. Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego wśród uczniów klas piątych i szóstych 4,29% zna osoby w swoim środowisku które zażywają narkotyki, natomiast w klasach siódmych i ósmych do takich znajomości przyznało się 8,33% uczniów.

Zgodnie z danymi GOPS w Lesznowoli, na przestrzeni lat 2023-2024 wzrosła liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

Wykres 16. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu narkomanii

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Uzależnienia behawioralne

Nieustanny postęp technologiczny, będący imperatywem o sile nieomal równej postępowi biologicznemu, codziennie zmienia otaczającą nas rzeczywistość, kreując nie tylko nowe możliwości, lecz także wyzwania. (...) Takie zjawiska, jak ogólnoświatowa wymiana informacji, stosowanie elektronicznego podpisu, korzystanie z e-bankowości czy niezwykle popularne portale społecznościowe oraz rozrywkowe, prowadzą do wirtualizacji rzeczywistości i „cyfryzacji” ludzkiego życia.⁴

W związku z tym badanym mieszkańcom zadano kilka pytań odnośnie zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Najważniejszym problemem wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Lesznowola okazał się problem nadmiernego korzystania z telefonu komórkowego (56,31%) oraz nadmiernego korzystania z Internetu (54,37%). Kolejno 30,10% przyznało, że dotyczy ich pracoholizm. Pozostałe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:

Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	Tak
uzależnieniem od pracy (pracoholizm)	30,10%
nadmiernym korzystaniem z telefonu komórkowego (fonoholizm)	56,31%
nadmiernym korzystaniem z Internetu (siecioholizm)	54,37%
nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych	19,42%
hazardem	5,83%
nałogowym kupowaniem rzeczy (zakupoholizm)	10,68%
nadmiernym objadaniem się (jedzenioholizm)	16,50%
obsesyjnym przestrzeganiem jedzenia zdrowej żywności (ortoreksja)	10,68%
Inne: nadmierny konsumpcjonizm, lęk, brak ruchu, depresja	9,71%

Ponadto, 26,21% badanych mieszkańców oceniło na poziomie dobrym swoją widzę na temat uzależnień behawioralnych. Kolejno 24,27% przyznało, iż jest ona

⁴ Wasilewski. J, Zarys definicyjny cyberprzestrzeni [w:] „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2013, nr 9

dostateczna, a 13,59% stwierdziło, że ich wiedza w tym zakresie jest niedostateczna. Następnie 8,74% przyznało, iż posiada bardzo dobrą wiedzę w tym temacie, a 27,18% respondentów nie wiedziało jak ustosunkować się do tak zadanego pytania.

Najczęściej dostrzegany przez badanych nauczycieli problemami wśród uczniów jest nadmierne korzystanie z gier komputerowych, nałogowe korzystanie z telefonu komórkowego (fonoholizm), nadmierne korzystanie z Internetu (sieciolizm) oraz zaburzenia nastroju związane z użytkowaniem serwisów społecznościowych (depresja facebookowa). Ponad to nauczyciele dostrzegają wśród zachowań uczniów strach związany z brakiem kontaktu z telefonem komórkowym (nomofobia) oraz nadmierne wykorzystywanie przeglądarek internetowych (Efekt Google'a).

Badani rodzice również zauważyli problemy u swoich dzieci związane z uzależnieniami behawioralnymi, w tym największy odsetek z nich tj. 31,88% wskazał, iż ich dzieci dotyczy fonoholizm, czyli problem nałogowego korzystania z telefonu komórkowego. Ponadto 23,48% rodziców przyznało, że ich dzieci nadmiernie korzystają z gier komputerowych, 14,49% potwierdziło, że ich dzieci nadmiernie korzystają z Internetu (sieciolizm) a 13,04% zaobserwowało u swoich dzieci strach związany z brakiem kontaktu z telefonem komórkowym (nomofobia).

Wśród uczniów klas piątych i szóstych najbardziej zauważalnym problemem jest nadmierne korzystanie z telefonu i nadmierne granie w gry komputerowe (wskazane po 12,86% uczniów) oraz nałogowe korzystanie z Internetu (4,29%).

Z kolei, 30,56% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że mierzy się z obsesyjnym kupowaniem niepotrzebnych rzeczy. Kolejno, 16,67% przyznało się, że ma zaburzenia nastroju związane z użytkowaniem serwisów społecznościowych (depresja facebookowa) oraz nałogowo korzysta z telefonu (fonoholizm), odczuwa strach związanym z brakiem kontaktu z telefonem komórkowym (nomofobia) oraz nadmierne korzystanie z gier typu hazardowego (wskazane po 13,89%).

W kontekście przywołanych wyżej wyników badań, zaleca się upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Na terenie Gminy Lesznowola dane demograficzne wskazują na problem starzenia się społeczeństwa, jednak przybywa również osób młodych. Jednak jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. W związku z tym postępujący proces starzenia się społeczeństwa, wymusza na władzach samorządowych podejmowanie działań zmierzających do redukcji jego skutków.

Tabela 19. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	
ogółem:	
rok 2020	33 919 osób
rok 2021	35 219 osób
rok 2022	36 792 osoby
rok 2023	38 479 osób
rok 2024	39 913 osób
osoby w wieku 0-17 lat:	
rok 2020	9 223 osoby
rok 2021	9 679 osób
rok 2022	10 150 osób
rok 2023	10 501 osób
rok 2024	10 774 osoby
osoby w wieku 18-59 lat:	
rok 2020	19 722 osób
rok 2021	20 432 osoby
rok 2022	21 359 osób
rok 2023	22 474 osoby
rok 2024	23 514 osób
osoby w wieku 60 lat i więcej:	
rok 2020	4 974 osoby
rok 2021	5 108 osób
rok 2022	5 283 osoby
rok 2023	5 504 osoby
rok 2024	5 625 osób

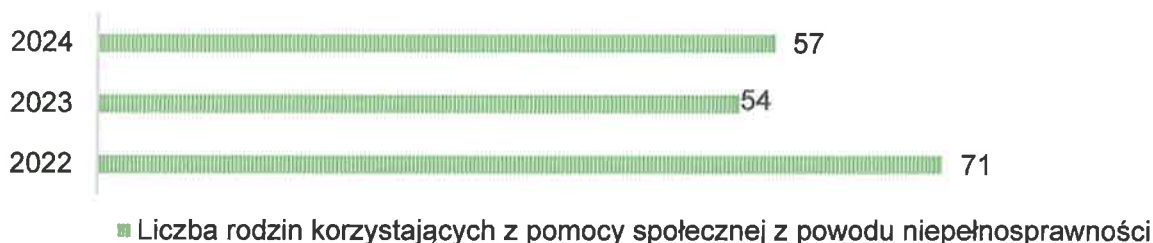
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognozy demograficzne (GUS) wskazują na przyspieszenie negatywnych tendencji – do 2030 roku dzieci do 14 roku życia ubędzie nawet o 15,4% (ostatnie dwa lata były

szczególnie niekorzystne pod względem ujemnego przyrostu naturalnego), a osób w wieku produkcyjnym o blisko 8,2%; przybędzie za to 20,8% osób po 65 roku życia.

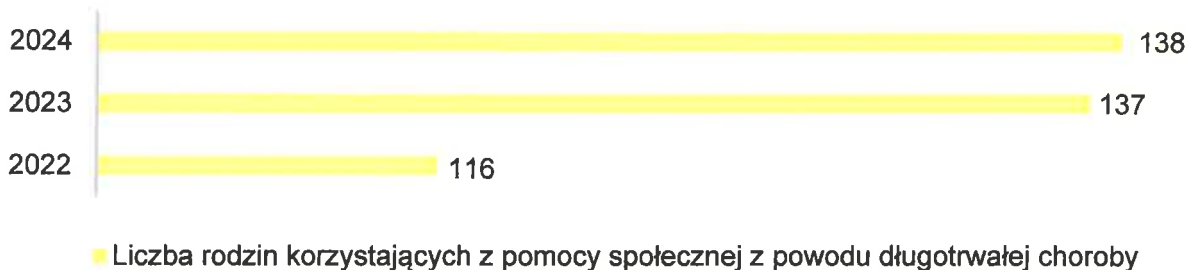
Zgodnie z danymi GOPS w Lesznowoli, na przestrzeni lat 2023-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności oraz z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby pozostaje na zbliżonym poziomie.

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie GOPS w Lesznowoli

Częstotliwość występowania ciężkich i długotrwałych chorób oraz niepełnosprawności w tym m.in. w związku ze starzeniem się społeczeństwa, pozwala przypuszczać, że w okresie objętym Strategią liczba osób wymagających wsparcia z tytułu chorób i niepełnosprawności będzie wzrastać.

Działania prowadzone na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy Lesznówola:

- Klub Senior+ w Magdalence funkcjonuje od grudnia 2018 r. Placówka zapewnia swoim uczestnikom bezpłatną, czterogodzinną ofertę zajęć realizowanych trzy razy w tygodniu. Program Klubu obejmuje różnorodne formy aktywności, m.in.: zajęcia ruchowe i fizjoterapię, naukę języków obcych, szkolenia komputerowe, zajęcia plastyczne i rozwijające pamięć, poradnictwo psychologiczne. W 2024 r. z oferty Klubu w sposób rotacyjny korzystało 50 mieszkańców gminy Lesznówola.
- Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Gminnym Ośrodku Kultury w Lesznówoli działa od 2006 r. Uniwersytet Trzeciego Wieku umożliwia mieszkańcom po 60. roku życia rozwijanie zainteresowań, zdobywanie nowej wiedzy oraz utrzymywanie aktywności społecznej i intelektualnej.
- Gmina Lesznówola w 2025 r. realizuje lokalny program pomocy „Złota Rączka dla Seniorów 60+”, którego celem jest pomoc Seniorom, którzy ukończyli 60 rok życia, zamieszkującym na terenie gminy w codziennym funkcjonowaniu. Pomoc w ramach Programu polega na bezpłatnym dla Seniora świadczeniu drobnych, bezpłatnych usług naprawczych w miejscu jego zamieszkania.
- Lokalny program pomocy „Złota Rączka dla osób z niepełnosprawnościami”. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznówoli realizuje lokalny program pomocy „Złota Rączka dla osób z niepełnosprawnościami”. Pomoc w ramach Programu polega na świadczeniu drobnych, bezpłatnych usług naprawczych w miejscu zamieszkania.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznówoli realizuje Program „Opieka wytchnieniowa”. Program ten adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności od 2 roku życia do ukończenia 16 roku życia oraz osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi.
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznówoli realizuje Programu resortowy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod nazwą "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością". Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób z niepełnosprawnościami.

- Gmina Lesznówola realizuje Program „Korpus Wsparcia Seniorów” mającego na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”. W ramach Programu Seniorzy mają możliwość skorzystania z tzw. opasek bezpieczeństwa, które będą połączone z usługą operatora pomocy - w przypadku trudnej sytuacji lub nagłego zagrożenia wciśnięcie guzika alarmowego, znajdującego się na opasce/urządzeniu, umożliwi połączenie się ze stale gotową do interwencji centralą.
- Lesznowska Karta Seniora i Ogólnopolska Karta Seniora. Seniorzy z gminy Lesznówola mogą korzystać z programu wspierającego w postaci Lesznowskiej Karty Seniora. Program skierowany jest do osób, które ukończyły 60. rok życia i mieszkają oraz są zameldowane na terenie gminy Lesznówola. Posiadacze karty mogą korzystać z szeregu zniżek, ulg, preferencji oraz uprawnień oferowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Lesznówoli, Centrum Sportu oraz Partnerów Programu „Lesznowska Karta Seniora”. Program jest spójny z ogólnopolskim systemem wsparcia - Ogólnopolską Kartą Seniora - edycją Gminy Lesznówola. Każdy mieszkaniec gminy, który ukończył 60 lat, może również wyrobić Ogólnopolską Kartę Seniora, uprawniającą do korzystania ze zniżek na terenie całego kraju, m.in. w sanatoriach, uzdrowiskach, przychodniach, gabinetach rehabilitacyjnych, instytucjach kultury i wielu innych punktach partnerskich.
W 2024 roku wydano: 110 Lesznowskich Kart Seniora (łącznie: 729 kart), oraz 113 Ogólnopolskich Kart Seniora (łącznie: 813 kart)

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie dla osób z niepełnosprawnościami:

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub osoba legitymująca się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej. Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,
- przygotowania zawodowego dorosłych,
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji,
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji,
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji,
- studiów podyplomowych,
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową,
- bonu na zasiedlenie,
- bonu szkoleniowego,
- bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukujących pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców⁵.

Pracownicy GOPS uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób z niepełnosprawnościami, które dostrzegają w trakcie swojej pracy. Wskazano na samotność, brak możliwości opuszczenia mieszkania, brak inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnościami, brak dziennych domów samopomocy, bariery architektoniczne i komunikacyjne, brak wsparcia psychologicznego oraz niewłaściwe podejście innych osób do problemów niepełnosprawności.

Według 44,44% badanych pracowników GOPS oferta pomocy osobom z niepełnosprawnościami (pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca, a 44,44% miała odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 11,11% nie wyraziło opinii w tym temacie.

Z kolei wśród problemów dotyczących osób starszych pracownicy GOPS wymieniali najczęściej samotność, brak wsparcia psychologicznego, długotrwałe choroby, mało obiektów dla seniorów (nie dla wszystkich) specjalna rekrutacja, bariery komunikacyjne, długie kolejki do lekarzy i długi czas oczekiwania na badania, brak dziennej pomocy oraz brak pomocy ze strony rodziny i sąsiadów.

Według 66,67% badanych pracowników GOPS oferta pomocy osobom starszym (pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest wystarczająca, natomiast 33,33% miało odmienne zdanie w tym temacie.

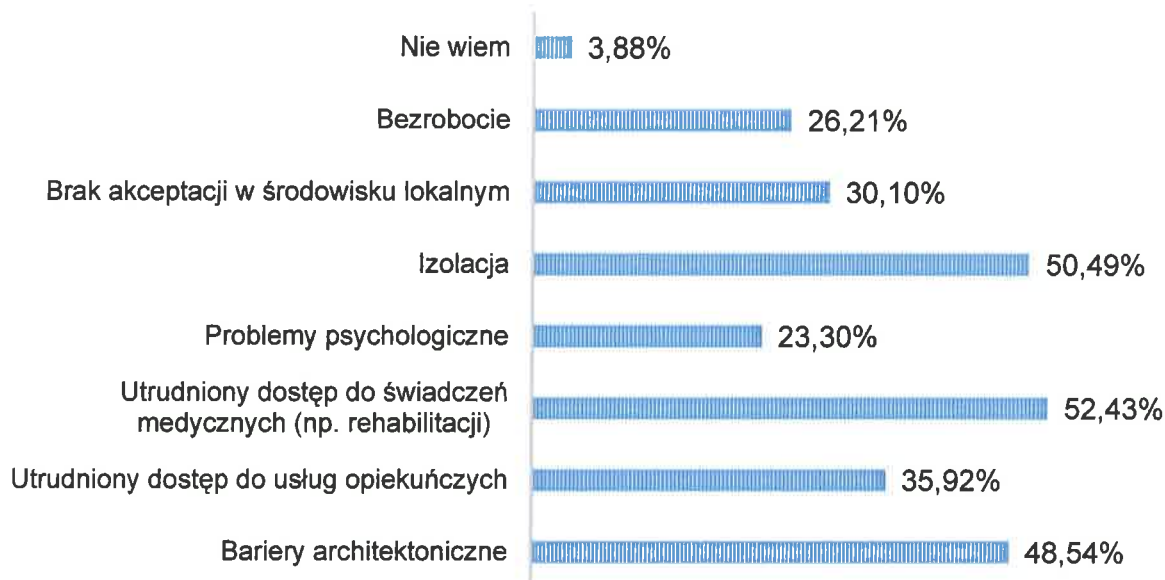
W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Lesznowola wskazano kilka problemów, które ich zdaniem najbardziej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami. I tak, 52,43% badanych wskazało na utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. rehabilitacji), 50,49% na problem izolacji, a 48,54% na bariery architektoniczne. Z kolei, 35,92% zaznaczyło utrudniony dostęp do usług opiekuńczych, 30,10% brak akceptacji w środowisku lokalnym,

⁵ Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie- informacje dla osób z niepełnosprawnościami

a 26,21% bezrobocie. Następnie 23,30% wskazało na problemy psychologiczne, a 3,88% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na tak zadane pytanie.

Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd suma jest większa niż 100%.

Wykres 19. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami?

Ponadto, łącznie 52,42% stwierdziło, iż działania podejmowane na terenie Gminy nie uwzględniają potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a 17,47% badanych mieszkańców przyznało, że takie potrzeby są uwzględniane. Pozostałe 30,10% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Lesznówola wskazano także kilka problemów, które ich zdaniem najczęściej dotyczą osoby starsze. I tak, 64,08% badanych wskazało na samotność, 56,31% na choroby i inwalidztwo, a 47,57% na utrudniony dostęp do placówek medycznych. Z kolei, 38,83% zaznaczyło ubóstwo, a 35,92% poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym. Następnie 34,95% wskazało na utrudniony dostęp do usług opiekuńczych oraz brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego. Pozostałe 2,91% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na tak zadane pytanie.

Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd suma jest większa niż 100%.

Wykres 21. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych na terenie gminy?

Ponadto, łącznie 48,54% ankietowanych przyznało, że działania podejmowane na terenie Gminy Lesznówola nie uwzględniają potrzeby osób starszych. Z kolei, 24,27% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie. Pozostałe 27,18% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 22. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązane z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczone, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, poczynając od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc domowa, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

Gmina Lesznowola otrzymuje wsparcie finansowe w formie dotacji celowej na dofinansowanie zadania własnego realizowanego w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2024-2028 w ramach Modułu 1 - Dla

Dzieci i Młodzieży oraz Modułu 2 - Dla Osób Dorosłych, z przeznaczeniem na dofinansowanie wsparcia w formie: posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Celem Programu w ramach modułu 1 jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży z terenu Gminy Lesznówola. Celem Programu jest również ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji i wymagających wsparcia.

Gmina Lesznówola udziela również pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym obejmująca stypendia i zasiłki szkolne. W 2024 zasiłek szkolny otrzymało 1 dziecko, a stypendium szkolne 10 dzieci.

Zgodnie z danymi GOPS w Lesznówoli, na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznówoli

Uczestniczący w badaniu ankietowym nauczyciele szkół z terenu Gminy Lesznówola zostali zapytani, czy w szkole jest wielu uczniów, którzy potrzebują wsparcia socjalnego (np. w formie dopłat do posiłków lub dopłat wycieczek szkolnych). I tak, 26,36% respondentów udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a 26,36% zaprzeczyło. Pozostałe 47,29% przyznało, że nie posiada wiedzy na ten temat.

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrastające bezrobocie, wzrost bezdomności, zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka⁶.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego - problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. Zadania w zakresie wspierania rodzin borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

⁶ Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu i pieczy zastępczej Gmina zobowiązana jest partycypować w kosztach umieszczenia dziecka z terenu Gminy w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. W 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli partycypował w kosztach pobytu 20 dzieci w pieczy zastępczej.

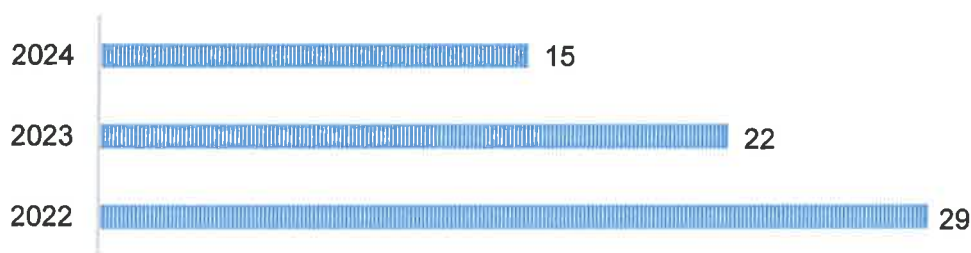
Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej udzielane jest wsparcie w postaci usług asystenta rodziny. Zakres realizowanych w ramach usługi zadań ma charakter kompleksowy, odpowiadający identyfikowanym potrzebom rodziny. Misją pracy asystenta jest towarzyszenie rodzinom w poszukiwaniu rozwiązań i podejmowaniu działań zmierzających do przezwyciężenia trudności i poprawy funkcjonowania systemu rodzinnego. W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli zatrudniał 2 asystentów rodziny, który objął swoją opieką 26 rodzin (45 dzieci). Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny wzrosła na przestrzeni lat 2023-2024.

Tabela 20. Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba asystentów rodziny	2	2	2
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	23	21	26

Analizując szczegółowe dane GOPS w Lesznowoli z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej.

Wykres 24. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

■ Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników GOPS wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych, uzależnienia oraz niepełna rodzina, a kolejno przemoc domowa, niepełnosprawność/długotrwała choroba, wielodzietność i niskie dochody oraz tzw. "nowy model rodziny" szybkie życie, brak relacji.

Przemoc domowa

Pojęcie przemocy domowej jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W świetle przepisu art. 2 ust. 1 o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków, finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- małoletnich, wobec których stosowana jest przemoc domowa⁷.

Rodzaje przemocy:

- fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej,
- psychiczna - naruszenie godności osobistej,
- seksualna - naruszenie intymności,
- ekonomiczna - naruszenie własności,
- zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Wszystkie powyższe formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które ich doznają. Stosowanie przemocy prowadzi w konsekwencji do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji oraz chorób związanych ze stresem. Szczególnie drastyczne skutki zauważa się u dzieci, gdyż krzywdzenie może zaburzyć ich funkcjonowanie we wszystkich dziedzinach życia. Należy pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Można mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy domowej, ale nie można stwierdzić, że są jej przyczyną.

Ważnym elementem systemu wsparcia rodziny jest działanie na terenie Gminy Lesznowola Zespołu Interdyscyplinarnego, który m.in. diagnozuje zjawisko przemocy domowej, podejmuje działania w środowiskach zagrożonych przemocą mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku oraz przeprowadza interwencje w środowisku dotkniętym przemocą. Opracowuje i realizuje indywidualne plany pomocy, inicjuje działania w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitoruje sytuacje w tych rodzinach.

Problem przemocy ma silny związek z zaburzeniami prawidłowej komunikacji w rodzinie oraz dysfunkcją procesu wychowawczego. W rodzinach dotkniętych

⁷ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

zjawiskiem przemocy dość istotnym czynnikiem była również trudna sytuacja socjalna rodzin.

Działalność Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

Analizując dane przekazane przez GOPS w Lesznowoli można zauważyć, iż na przestrzeni lat 2022-2024 wzrosła liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024:

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:

- rok 2022: 5 posiedzeń,
- rok 2023: 7 posiedzeń,
- rok 2024: 71 posiedzeń.

Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 38 grup,
- rok 2023: 58 grup,
- rok 2024: 74 grupy.

Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 100 posiedzeń,
- rok 2023: 150 posiedzeń,
- rok 2024: 242 posiedzenia.

Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 38 rodzin,
- rok 2023: 53 rodziny,
- rok 2024: 74 rodziny.

Liczba objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych :

- rok 2022: 76 osób,
- rok 2023: 106 osób,
- rok 2024: 158 osób.

Tabela 21. W związku z procedurą „Niebieska Karta”

W związku z procedurą „Niebieska Karta”		
Wpłynęło ogółem:	Rok 2022	38
	Rok 2023	53
	Rok 2024	79
Wpłynęło z Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2022	4
	Rok 2023	10
	Rok 2024	17
Wpłynęło z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Rok 2022	0
	Rok 2023	2
	Rok 2024	0
Wpłynęło z Placówek Służby Zdrowia	Rok 2022	2
	Rok 2023	6
	Rok 2024	8
Wpłynęło z Policji	Rok 2022	19
	Rok 2023	21
	Rok 2024	36
Wpłynęło z placówek oświatowych	Rok 2022	13
	Rok 2023	14
	Rok 2024	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

W 2024 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 17 „Niebieskie Karty” dotyczące podejrzenia stosowania przemocy domowej. Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” była najwyższa w 2024 roku.

Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024:

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę:

- rok 2022: 4 formularze,
- rok 2023: 10 formularzy,
- rok 2024: 17 formularzy.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 29 formularzy,
- rok 2023: 32 formularze,
- rok 2024: 50 formularzy.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 28 formularzy,
- rok 2023: 25 formularzy,
- rok 2024: 17 formularzy.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2022: 81 rodzin,
- rok 2023: 103 rodziny,
- rok 2024: 121 rodzin.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku:

- rok 2022: 38 rodzin,
- rok 2023: 53 rodziny,
- rok 2024: 79 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w danym roku:

- rok 2022: 28 zakończonych procedur,
- rok 2023: 64 zakończone procedury,
- rok 2024: 62 zakończone procedury.

Tabela 22. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	2022 rok	2023 rok	2024 rok
liczba osób dotkniętych przemocą domową	38	53	79
liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa	76	106	153

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

W 2024 roku odnotowano największą liczbę osób doznających przemocy domowej.

Tabela 23. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową:	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba osób doznających przemocy domowej (ogółem), w tym:	38	53	72
Kobiety	27	42	58
Mężczyźni	11	11	21
Małoletni i nieletni	16	23	22
Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), w tym:	38	43	79
Kobiety	6	12	18
Mężczyźni	32	41	56
Nieletni	0	0	0
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	5	8	9
Kobiety	1	1	0
Mężczyźni	4	7	7
Nieletni	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Lesznowoli

Liczba wniosków skierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą domową, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu:

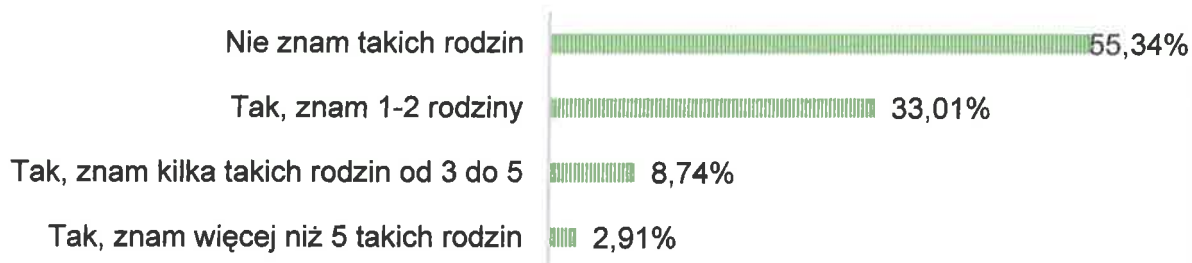
- rok 2022: 0 wniosków,
- rok 2023: 1 wniosek,
- rok 2024: 0 wniosków.

Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

- rok 2022: 3 szkolenia,
- rok 2023: 3 szkolenia,
- rok 2024: 3 szkolenia.

Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców, 33,01% zna 1-2 rodziny, w których stosowana jest przemoc, 8,74% zna od 3 do 5 takich rodzin, a 2,91% ponad 5 takich rodzin. Pozostałe 55,34% badanych przyznało, że w ogóle nie zna takich rodzin.

Wykres 25. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc?

Respondenci zostali również zapytani czy kiedykolwiek sami doświadczyli przemocy domowej. Zdecydowana większość badanych tj. 67,96% zaprzeczyło by takie zdarzenia miały miejsce. Pozostałe 32,04% potwierdziło natomiast, że doświadczyło przemocy domowej, a osobą stosującą przemoc był najczęściej ojciec, rodzic lub mąż. Kilka osób nie wskazało osób, które wobec nich stosowały przemoc.

Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość mieszkańców nie popiera stosowania kar fizycznych i surowego traktowania dzieci, gdyż 71,84% badanych wyraziło zdanie, że tego typu kary zdecydowanie nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Kolejno 6,80% ankietowanych uznało, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób, a 5,83% stwierdziło, że stosowanie kar cielesnych jest dopuszczalne w sytuacji kiedy inne metody zawodzą. Pozostałe 15,53% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Ostatnie pytanie w tej części dotyczyło znajomości instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej na terenie gminy. Pozyskane dane wskazują, iż 21,36% ankietowanych zna instytucje pomocowe w swoim środowisku, a wśród najczęściej wymienianych znalazły się: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, POIK w Mrokwie oraz Policja. Pozostałe 78,64% respondentów przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

Ponadto 62,79% uczestniczących w badaniu nauczycieli przyznało, że zna uczniów, którzy mogą doświadczać przemocy w rodzinie.

Idąc dalej, zapytano uczniów czy czują się bezpiecznie w swoim domu. Zdecydowana większość uczniów szkół podstawowych odpowiedziała twierdząco na tak zadane pytanie. Uczniowie mają zazwyczaj pełne zaufanie do swoich rodziców i dzielą się z nimi wszystkimi problemami lub czasami coś powiedzą, ale nie zawsze. W ankiecie pojawiły się również pytania dotyczące oceny relacji i sposobów wychowywania rodziców w uznaniu badanych. Gdy zapytano o to, czy rodzic ma prawo uderzyć swoje dziecko; 82,86% uczniów klas piątych i szóstych oraz 83,33% uczniów klas siódmych i ósmych odpowiedziało, że rodzice nie mają prawa tego zrobić bez względu na okoliczności. W ocenie 2,86% uczniów klas piątych i szóstych mogą w ten sposób ukarać dziecko, jeśli są ku temu powody.

Zapytano również uczniów czy znają instytucję, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej na terenie gminy. Do braku wiedzy w tym temacie przyznało się 58,57% uczniów klas piątych i szóstych oraz 58,33% uczniów klas siódmych i ósmych.

Poważnym problemem pozostaje także, wciąż obecne w życiu Polaków, zjawisko agresji osób dorosłych wobec dzieci i młodzieży. W dalszym ciągu kary fizyczne stanowią często stosowaną przez rodziców metodę wychowywania dzieci. Dla niektórych osób są one formą „ostatecznego rozwiązania”, po które sięga się w chwili utraty kontroli nad swoimi emocjami. Inni rodzice z kolei stosują kary fizyczne

w sposób zaplanowany, wierząc w ich wychowawczą i rozwojową efektywność. Stosowanie kar fizycznych motywowane jest w tym przypadku dobrem dziecka.⁸

W związku z powyższym, w trakcie diagnozy skierowano część pytań bezpośrednio do rodziców i dotyczyły one stosowanych metod wychowawczych oraz sposobów reagowania na złe zachowanie dziecka. I tak, 65,51% rodziców uczestniczących w badaniu zadeklarowało, że stara się rozmawiać z dzieckiem na ten temat, 22,90% upomina lub ostrzega przed konsekwencjami złego zachowania, a 8,99% stosuje także różnego rodzaju zakazy m.in. na korzystanie z urządzeń elektronicznych. Następnie, 0,29% rodziców przyznało się do użycia siły fizycznej w przypadku złego zachowania dziecka.

Następnie zapytano bezpośrednio rodziców czy zdarza im się stosować wobec dzieci kary cielesne. Największy odsetek stanowili respondenci, którzy nigdy nie użyli przemocy fizycznej wobec dzieci (84,93%). W przypadku rodziców, którzy przyznali się do stosowania tego typu kar przeważały natomiast deklaracje, że zdarza się to rzadko, raz na pół roku. Taką odpowiedź zaznaczyło 12,46% respondentów. Kolejno 2,32% rodziców przyznało, że stosują kary cielesne wobec dzieci od czasu do czasu, kilka razy w miesiącu, a 0,29% używa kar cielesnych wobec dzieci bardzo często, kilka razy w tygodniu.

Zdecydowana większość rodziców uczniów z terenu Gminy Lesznowola uważa, że dziecko nie powinno się bać rodziców. Taką odpowiedź wskazało 91,59%. Natomiast 4,06% miało odmienne zdanie w tym temacie, a pozostałe 4,35% nie wyraziło swojej opinii.

Gdy zapytano rodziców o to czy stosowanie kar cielesnych wobec dzieci jest dopuszczalne w sytuacji kiedy na to zasłużyły, 4,64% rodziców udzieliło odpowiedzi twierdzącej.

⁸ Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci- uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009

W drodze badania okazało się również, że 72,46% ogółu badanych rodziców jest za ustawowym zakazem stosowania kar cielesnych, natomiast 15,65% wyraziło zdanie przeciwne, a pozostałe 11,88% respondentów nie umiało się określić w tym temacie.

Z pozyskanych w trakcie badania danych wynika, iż 22,61% ankietowanych zna 1-2 rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci, 4,64% od 3-5 takich rodzin, a 2,61% powyżej 5 takich rodzin. Pozostałe 70,14% badanych zaprzeczyło posiadaniu takich znajomości.

Problemy w środowisku szkolnym

Używanie substancji psychoaktywnych

Problem uzależnień wśród młodzieży jest niezwykle trudny. Spożywanie środków psychoaktywnych związane jest z ryzykiem występowania szkód zdrowotnych, a także przyczynia się do nasilania zachowań antyspołecznych, osłabia hamulce społeczne, nasila agresję, powoduje najczęściej absencję szkolną, nieprawidłową realizację obowiązku szkolnego oraz konflikty z rówieśnikami, rodzicami i nauczycielami.

Diagnoza przeprowadzona wśród uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Lesznowola, wskazuje, iż jest to problem występujący również w środowisku badanych.

Tabela 24. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów

Substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	10,00%	11,11%
palenie papierosów, w tym papierosy elektroniczne	2,86%	5,56%
używanie narkotyków	x	5,56%

Ponadto, wielu uczniów szkół podstawowych biorących udział w badaniu zadeklarowało, że zna osoby niepełnoletnie mające do czynienia z substancjami psychoaktywnymi. Znajomości te poszerzają się wraz z wiekiem badanych uczniów.

Tabela 25. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne

Znajomości osób zażywających substancje psychoaktywne	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spożywanie alkoholu	28,57%	36,11%
palenie papierosów	52,85%	72,23%
zażywanie narkotyków	4,29%	8,33%

Uczniowie prezentują dość wysoki poziom znajomości konsekwencji zdrowotnych picia alkoholu oraz palenia papierosów. Istnieje jednak grupa osób, szczególnie w klasach młodszych nie podjadających wiedzy w tym zakresie. Wśród uczniów klas piątych i szóstych do braku wiedzy w tym temacie przyznało się 8,57% (alkohol) i 2,86% (papierosy) oraz wśród uczniów klas siódmych i ósmych 5,56% (alkohol) i 2,78% (papierosy).

Problem używania środków psychoaktywnych przez uczniów został także poruszony w badaniu ankietowym przeprowadzonym w 2025 roku skierowanym do nauczycieli szkół z terenu Gminy Lesznów. Z odpowiedzi badanych wynika, iż problem ten jest dość mocno rozpowszechniony wśród uczniów, szczególnie w przypadku spożywania napojów energetycznych oraz palenia papierosów.

Tabela 26. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?

Rodzaj substancji	
Napoje energetyczne	
w mojej opinii, jest wielu uczniów, którzy piją napoje energetyczne	41,09%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie piją napoje energetyczne	44,96%
w mojej opinii w naszej szkole nie ma uczniów, którzy piją napoje energetyczne	13,95%
Alkohol	
według mnie wielu uczniów miało już kontakt w alkoholem	24,81%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie pili już alkohol	50,39%
w mojej opinii w naszej szkole nie ma uczniów, którzy pili już alkohol	24,81%
Papierosy	
w mojej opinii, jest wielu uczniów, którzy palą papierosy	27,91%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie palą papierosy	58,14%
w mojej opinii w naszej szkole nie ma uczniów, którzy palą papierosy	13,95%
Narkotyki	
według mnie wielu uczniów miało kontakt z narkotykami	1,56%
w szkole jest kilku uczniów, którzy według mnie mieli kontakt z narkotykami	39,53%
w naszej szkole nie ma uczniów, którzy mieli kontakt z narkotykami	58,91%

Gdy zapytano nauczycieli o dostępność środków psychoaktywnych, większość określiło ją jaką trudną lub nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi, natomiast 10,85% nauczycieli przyznało, że uczniowie mają łatwy dostęp do alkoholu, a 6,20% nauczycieli potwierdziło, że uczniowie mają łatwy dostęp do narkotyków.

Pozytywnym jest, iż większość nauczycieli uczestniczących w badaniu, dobrze lub bardzo dobrze oceniło swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.

Większość nauczycieli jest zdania, że są odpowiednio przygotowani do udzielenia pomocy uczniom, którzy wykazują skłonności do podejmowania zachowań ryzykownych.

Następnie, 90,70% nauczycieli przyznało, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować np. problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem. Z kolei, 3,10% zaprzeczyło, a pozostałe 6,20% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Zapytano również nauczycieli, czy wiedzą co to są e- narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). 36,43% posiada wiedzę na ten temat, natomiast 63,57% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie.

Zdecydowana większość nauczycieli tj. 72,87% przyznało również, że szkoła zapewnia odpowiedni poziom wsparcia psychologicznego dla uczniów. Odmienne zdanie w tym zakresie wyraziło 17,05% respondentów. Pozostałe 10,08% respondentów nie wyraziło swojej opinii.

W opinii 67,44% badanych nauczycieli oferta zajęć pozalekcyjnych dla uczniów jest wystarczająca. Ponadto 53,49% nauczycieli zadeklarowało, iż w świetlicach szkolnych jest wystarczająca liczba miejsc.

Istnieją teorie wyjaśniające powstawanie uzależnień od substancji psychoaktywnych, które wskazują na znaczącą (kierunkową) rolę uwarunkowań rodzinnych. Opierają się one na założeniu wskazującym, że nieprawidłowo funkcjonująca rodzina jest istotnym prekursorem zachowań patologicznych wychowującej się w niej młodzieży. Wzorce

rodzinne mogą skutkować szybszym sięganiem po substancje psychoaktywne, niższym wiekiem eksperymentów, jak również wyborem określonej substancji.⁹

W trakcie ankietyzacji przeprowadzonej w 2025 roku wśród rodziców uczniów z terenu Gminy Lesznówola, oprócz pytań bezpośrednio związanych z używaniem substancji przez młodzież pojawiły się również pytania dotyczące relacji rodzinnych.

Zdecydowana większość badanych tj. 81,74% stwierdziła, że ma bardzo dobry kontakt z dzieckiem. Kolejno 17,39% przyznało, iż w zasadzie rozumie się dobrze ze swoim dzieckiem. Pozostałe 0,87% przyznało, iż nie ma stałego kontaktu ze swoim dzieckiem ze względu na inne obowiązki.

Idąc dalej, 43,77% z nich odpowiedziało, że ich dzieci chętnie z nimi rozmawiają i dzielą się z nimi wszystkimi swoimi problemami, a 55,07% badanych stwierdziło, iż dzieci z nimi rozmawiają, ale nie zawsze mówią o wszystkim. Pozostałe 1,16% przyznało, że ich dzieci nigdy nie rozmawiają z nimi o swoich problemach.

Następne pytanie dotyczyło znajomości problemów występujących w środowisku szkolnym. I tak, 78,26% respondentów stwierdziło, że ich dzieci nie mają żadnych problemów w szkole. Pozostałe 21,74% przyznało, iż ich dziecko ma problemy m.in.: z nauką i akceptacją wśród rówieśników.

Zapytano również rodziców, czy zdarza się, że ich dzieci zachowują się agresywnie. Jak się okazało, 37,97% respondentów stwierdziło, iż zdarza się to rzadko, 18,84% zadeklarowało, iż takie sytuacje występują od czasu do czasu, a 2,32% stwierdziło, iż zdarza się to bardzo często. Pozostałe 40,87% zaprzeczyło takim sytuacjom.

Problem stosowania substancji psychoaktywnych jest aktualny wśród młodzieży. Często zdarza się, że w okresie dojrzewania rodzice przestają być autorytetami dla młodych ludzi, a rolę tę przejmują rówieśnicy. Niekiedy nastolatek trafia w negatywne środowisko rówieśnicze. Chce zaimponować znajomym, sięgając po środki odurzające, nie chce odstawać od innych. Myśli, że rezygnując i asertywnie

⁹ Ulman. P, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego Instytut Psychologii, Społeczne i rodzinne uwarunkowania uzależnień u dzieci i młodzieży, 2011

wypowiadając swoje przeciwne zdanie, będzie odrzucony przez grupę, na której mu tak bardzo zależy. Niektóre osoby poddawane są presji rówieśniczej lub traktują używanie substancji psychoaktywnych jako ucieczkę od problemów w środowisku szkolnym czy też w domu. Rolą rodziców jest ukazanie młodzieży, jakie zagrożenia niesie za sobą stosowanie substancji psychoaktywnych, a jednocześnie wskazywanie konstruktywnej drogi do radzenia sobie z problemami, zyskania akceptacji rówieśniczej, zdrowego i szczęśliwego życia pozbawionego nałogów.

Mając na uwadze powyższe, dalsza część ankietyzacji dotyczyła bezpośrednio wiedzy rodziców na temat używania substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.

Gdy zapytano rodziców czy ich dziecko pije alkohol, prawie wszyscy tj. 98,55% zaprzeczyli. Z kolei, 1,45% przyznało, iż taka sytuacja miała miejsce 1-2 razy.

W przypadku pytania o palenie papierosów, 98,26% respondentów zaprzeczyło, by ich dzieci paliły, natomiast 0,87% badanych rodziców, przyznało, iż podejrzewa swoje dziecko o palenie papierosów, a 0,87% nie wyraziło swojego zdania w tym temacie.

Ponadto prawie wszyscy rodzice zadeklarowali, iż ich dzieci nigdy nie używały środków odurzających- narkotyków lub dopalaczy (99,42%). Pozostałe 0,58% przyznało, że nie posiada wiedzy w tym zakresie.

W dalszej części zapytano rodziców uczniów z terenu Gminy Lesznów o to, czy potrafiliby rozpoznać osobę pod wpływem narkotyków. Zdecydowana większość respondentów tj. 80,87% stwierdziła, iż bez problemu rozpoznałaby taką osobę. Pozostałe 19,13% przyznało, że nie potrafiłoby rozpoznać, czy osoba jest pod wpływem środków odurzających.

Kolejne pytanie dotyczyło wiedzy w zakresie narkotyków, ich rodzajów i skutków zażywania. Najwyższy odsetek tj. 58,84% stanowili respondenci, którzy zadeklarowali, że wiedzą dokładnie wszystko na temat tego rodzaju substancji psychoaktywnych, a 38,26% potwierdziło, że tylko częściowo orientuje się w tym zakresie. Pozostałe 2,90% przyznało się do braku wiedzy w tym obszarze.

Następnie zapytano rodziców, czy w ich opinii na terenie szkoły istnieje zagrożenie narkotykami. I tak, 30,43% przyznało, że taki problem występuje na terenie szkół,

natomiast 11,88% stanowczo zaprzeczyło. Pozostałe 57,68% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.

W drodze badania okazało się również, że większość rodziców podejmuje rozmowy z dziećmi na temat substancji psychoaktywnych, w tym: 26,38% robi to bardzo często, a 54,78% zadeklarowało, że rozmawia, ale rzadko. Pozostałe 18,84% przyznało, iż nigdy nie podejmuje takich rozmów z dziećmi.

Zadano również pytanie, czy rodzice wiedzą co to są e-narkotyki (i-dose, narkotyki dźwiękowe). Tylko 25,22% respondentów potwierdziło wiedzę w tym zakresie, natomiast pozostałe 74,78% zaprzeczyło.

Kolejno zapytano rodziców, czy według nich szkoła zapewnia wystarczający poziom wsparcia psychologicznego. I tak 24,93% odpowiedziało twierdząco na tak zadane pytanie, a 35,65% miało odmienne zdanie. Pozostałe 39,42% nie wiedziało jak się ustosunkować do tak zadanego pytania.

Idąc dalej, 25,22% respondentów uważa, iż oferta zajęć pozalekcyjnych w szkole jest wystarczająca, a 49,28% ma odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 25,51% respondentów nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi.

Następnie 28,99% respondentów zadeklarowało, iż zna w swoim środowisku instytucje pomagające osobom uzależnionym i ich rodzinom. Pozostałe 71,01% badanych rodziców przyznało, że posiada wiedzę na temat takich instytucji.

Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc

Z przeprowadzonej diagnozy społecznej wynika, iż 32,86% uczniów klas piątych i szóstych oraz 44,44% uczniów klas siódmych i ósmych potwierdziło, że osobiście doświadczyło przemocy. Istotnym jest zatem wdrażanie projektów poświęconych profilaktyce związanej z problemami agresji i przemocy. Zazwyczaj uczniowie obserwują zjawiska przemocy rzadko, raz na pół roku lub od czasu do czasu, kilka razy w miesiącu. Kilku uczniów spotyka się z przejawami przemocy poza szkołą, jak również kilku uczniów uczestniczyło w czynnym akcie przemocy.

Tabela 27. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy

Akty przemocy	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
spotykane przejawy przemocy poza szkołą	27,14%	22,22%
czynne uczestnictwo w aktach przemocy	15,71%	11,11%

Idąc dalej, 30,00% uczniów klas piątych i szóstych oraz 36,11% uczniów klas siódmych i ósmych przyznało, że w szkole są uczniowie których się boją.

Bycie ofiarą przemocy jak i świadomość obecności w szkole osób, których się boimy, wpływa na nasze codzienne funkcjonowanie. Często prowadzi do zamykania się w sobie, wycofania, a nawet obwiniania, że to z nami jest coś nie tak, dlatego ktoś w stosunku do nas stosuje przemoc. Nauczyciele powinni zatem kontrolować, aby zjawisko przemocy nie rozprzestrzeniało się, ale też starać się rozmawiać o przemocy z uczniami, którzy jej doświadczają. Tym bardziej, że na pytanie kogo w pierwszej kolejności uczniowie powiadomią, jeśli będą świadkiem lub ofiarą przemocy, najczęściej wskazywali grono pedagogiczne (wychowawcę, dyrektora szkoły, nauczyciela lub pedagoga).

Następnie zapytano uczniów czy znają instytucję, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych przemocą. Do braku wiedzy w tym zakresie przyznało się 58,57% badanych uczniów klas piątych i szóstych, a wśród uczniów klas siódmych i ósmych 58,33%.

Występowanie aktów agresji i przemocy wśród uczniów potwierdzają również uczestniczący w ankietyzacji nauczyciele. Jak twierdzi 55,81% nauczycieli są to nieliczne przypadki, jednak 42,64% potwierdziło, że takie sytuacje zdarzają się bardzo często. Ponadto prawie wszyscy przyznali, iż wiedzą jak reagować w sytuacji wystąpienia przemocy pomiędzy uczniami.

Cyberprzemoc jest jednym z najszybciej rozwijających się zagrożeń we współczesnym świecie. Nowoczesna technologia to nie tylko zabawa, ale także ryzyko uzależnienia, przemocy czy łatwego dostępu do nieodpowiednich treści. Internet i urządzenia mobilne zmieniły trwale nasz świat. Akty cyberprzemocy, czyli przemocy z użyciem mediów elektronicznych- choć dokonywane są w wirtualnym świecie, potrafią realnie wyrządzić bardzo dużą krzywdę.

Jak wynika z przeprowadzonej diagnozy problem cyberprzemocy jest znany w środowisku szkolnym uczniów z terenu Gminy Lesznów. Wielu uczniów potwierdziło, że osobiście doświadczyło cyberprzemocy, gdyż ktoś nakręcił film lub zrobił im zdjęcie bez ich zgody. Wśród badanych pojawiły się również deklaracje potwierdzające szantażowanie kogoś lub oczernianie przy użyciu urządzeń elektronicznych.

Tabela 28. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów

Zjawisko cyberprzemocy	Uczniowie klas piątych i szóstych	Uczniowie klas siódmych i ósmych
doświadczenie cyberprzemocy	20,00%	38,89%
stosowanie cyberprzemocy	7,14%	8,33%

Zapytano także uczniów czy znają jakieś organizacje lub serwisy internetowe, które udzielają pomocy w sytuacjach zetknięcia się z cyberprzemocą. Do braku wiedzy w tym temacie przyznało się 87,14% uczniów klas piątych i szóstych oraz 77,78% uczniów klas siódmych i ósmych.

W drodze badania przeprowadzonego wśród rodziców uczniów okazało się, że zdecydowana większość z nich tj. 89,86% ma świadomość czym jest zjawisko cyberprzemocy. Ponadto 27,25% badanych rodziców słyszało o przypadkach stosowania cyberprzemocy w otoczeniu swojego dziecka, a 5,51% rodziców przyznało, iż ich dziecko było ofiarą cyberprzemocy.

Zapytano również rodziców uczniów, ile czasu ich dzieci spędzają przed komputerem. I tak, 39,42% wskazało na przedział od 1 do 3 godzin dziennie, 30,72% na mniej niż godzinę dziennie, 8,41% na przedział między 3-5 godzin dziennie, a 1,45% na ponad 5 godzin dziennie. Pozostałe 20,00% stwierdziło, iż ich dzieci korzystają tylko w szkole z komputera.

Z uwagi na występowanie zjawiska cyberprzemocy w środowisku szkolnym, ważne jest podejmowanie działań profilaktycznych zwiększających świadomość uczniów na temat tego rodzaju przemocy, sposobów reagowania w przypadku zetknięcia się z cyberprzemocą. Jak wskazują wyniki badania, zdecydowana większość uczniów w obydwu grupach wiekowych nie posiada wiedzy na temat instytucji udzielających pomocy w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

W trakcie badania ankietowego wśród uczniów zostały również poruszone zagadnienia związane z występującym coraz częściej w środowisku młodych osób zjawiskiem hejtu. Dla większości badanych uczniów hejt to mowa nienawiści, której konsekwencje mogą być bardzo negatywne oraz agresywne, nieprzyjemne, pełne pogardy i nienawiści słowa, jak również chęć obrażania innych. Ponadto, wielu uczniów potwierdziło, że spotkało się z tym zjawiskiem w swoim środowisku szkolnym, w tym część doświadczyła hejtu osobiście.

Tabela 29. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym

Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym	
tak, doświadczyłem tego osobiście	
uczniowie klas piątych i szóstych	28,57%
uczniowie klas siódmych i ósmych	33,33%
tak, spotykam się z tym w mojej szkole	
uczniowie klas piątych i szóstych	30,00%
uczniowie klas siódmych i ósmych	36,11%
nie, nie spotykam się z takimi zachowaniami	
uczniowie klas piątych i szóstych	14,29%
uczniowie klas siódmych i ósmych	16,67%

PODSUMOWANIE

Opracowanie diagnozy demograficzno-społecznej w procesie tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest etapem koniecznym i niezbędnym. Na jej podstawie wyznacza się cele strategiczne, cele operacyjne, jak również kierunki skutecznych, długofalowych działań strategicznych, służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Diagnoza sytuacji demograficzno-społecznej na terenie Gminy Lesznówola, obejmuje lata 2022-2024. Problemy społeczne zostały przeanalizowane na podstawie danych gromadzonych przez GUS, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznówoli, Policję, Zespół Interdyscypliny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz danych pozyskanych w wyniku ankiety dotyczącej lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w okresie od października do listopada 2025 roku.

Z danych przekazanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznówoli wynika, iż na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej.

Przeprowadzona w oparciu o dane z GOPS analiza problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy wskazała, że w 2024 roku były to najczęściej osoby i rodziny borykające się z długotrwałą i ciężką chorobą, ubóstwem oraz niepełnosprawnością.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych pozostaje na zbliżonym poziomie. Bezrobocie rejestrowane w Gminie Lesznówola wynosiło w 2024 roku 3,4% (3,4% wśród kobiet i 3,4% wśród mężczyzn).

Jak wynika z raportu GUS, zaistniała w marcu 2020 r. sytuacja epidemiczna wpłynęła na ograniczenie działalności podmiotów gospodarki narodowej w dotychczasowej postaci. Przejawiało się to z jednej strony likwidacją miejsc pracy, a z drugiej – otwarciem się pracodawców na formy zatrudnienia pozwalające na zachowanie dystansu społecznego.

Struktura wiekowa mieszkańców z terenu Gminy Lesznówola wskazuje na cechy społeczeństwa starzejącego się. Niekorzystne zmiany w obszarze wartości rodzinnych, co skutkuje niejednokrotnie rozpadem rodziny często wielopokoleniowej.

Obserwowane zmiany mają również związek ze zmieniającą się strukturą i funkcjami rodziny. Rodziny, coraz częściej nie są w stanie tak jak do tej pory, zapewnić wystarczającej i odpowiedniej do potrzeb opieki seniorom czy przewlekle chorym członkom rodziny, w miejscu zamieszkania

Ponadto, zarówno pracownicy GOPS oraz ankietowani mieszkańcy dostrzegają wiele problemów z którymi mierzą się w lokalnej społeczności seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Wśród najczęściej wymienianych znalazły się problemy tj.: samotność, izolacja, choroby lub inwalidztwo, bariery architektoniczne, bezrobocie oraz utrudniony dostęp do świadczeń medycznych.

Dane z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród mieszkańców z terenu Gminy Lesznówola wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany wysoko w hierarchii problemów społecznych. Jego ważność została oceniona na poziomie 3,52. 42,72% badanych postrzega alkoholizm jako problem zauważalny na terenie gminy, a 31,07% uważa, że są nieliczne przypadki. Z kolei, 20,39% uważa, że jest to problem bardzo powszechny. Ponadto, zauważono również problemy związane z uzależnieniami behawioralnymi, w tym przede wszystkich: uzależnienie od telefonu, Internetu oraz pracy. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Innymi, zauważalnymi przez mieszkańców problemami na terenie Gminy Lesznówola okazał się: problem przemocy, wzrostu przestępczości oraz dopalacze.

Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców, 33,01% zna 1-2 rodziny, w których stosowana jest przemoc, 8,74% zna od 3 do 5 takich rodzin, a 2,91% ponad 5 takich rodzin. Opinie respondentów pozyskane w trakcie ankietyzacji wskazują, że zasadne będzie podjęcie działań profilaktycznych w celu zwiększania świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz jej przeciwdziałania.

Ponadto, badani mieszkańcy najlepiej ocenili ofertę edukacyjną oraz ofertę w zakresie sportu i rekreacji na terenie Gminy Lesznówola, natomiast najbardziej niezadowoleni są z działań podejmowanych w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz oferty opieki zdrowotnej.

Warto zaznaczyć, iż zdecydowana większość badanych mieszkańców oceniła pozytywnie warunki życia na terenie Gminy Lesznówola.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej Gminy Lesznowola oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strenghts) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowiąc będą barierę jej rozwoju;
- szans (z ang. opportunities) - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej Gminy Lesznowola;
- zagrożeń (z ang. threats) - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności lokalnej, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej Gminy Lesznowola oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele strategiczne oraz cele operacyjne.

W analizie SWOT dla Gminy Lesznowola uwzględniono sześć kluczowych obszarów tj.:

- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna,
- rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz problemu przemocy,
- rynek pracy,
- edukacja,

- problemy osób starszych oraz niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA
Mocne strony
• Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej - 1 publiczny zakład opieki zdrowotnej z kontraktem NFZ. • 10 aptek ogólnodostępnych. • Prowadzenie profilaktycznych programów zdrowotnych na terenie gminy.
Słabe strony
• Niedostatecznie oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej. • Brak apteki całodobowej na terenie gminy. • Długie kolejki do lekarzy. • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz rehabilitacji. • Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia.
Szanse
• Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej. • Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców. • Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej. • Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.
Zagrożenia
• Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę. • Brak zainteresowania profilaktyką i promocją zdrowia ze strony mieszkańców. • Zapaść służby zdrowia.

POMOC SPOŁECZNA

Mocne strony

- Działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.
- Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę GOPS.
- Zaangażowanie pracowników GOPS w działalność na rzecz problematyki społecznej.
- Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych.
- Funkcjonowanie Ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny.
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Słabe strony

- Nowe zadania ustawowe nakładane na GOPS.
- Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji.
- Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową.
- Bierność klientów pomocy społecznej.

Szanse

- Malejąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS.
- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin.
- Efektywna praca socjalna.

Zagrożenia

- Natłok obowiązków, co ogranicza możliwości realizowania pracy w terenie z rodzinami.
- Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych.
- Zubożenie społeczeństwa.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH ORAZ PROBLEMU PRZEMOCY

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w Lesznowli.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę.
- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami wszelkich uzależnień oraz problemem przemocy domowej.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży poprzez organizację m.in. różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że 77,68% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (45,63% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim (32,04% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie problemu narkomanii na terenie gminy.
- Zazywanie substancji psychoaktywnych typu narkotyki (19,42% badanych mieszkańców przyznało się do zazywania narkotyków).
- Występowanie problemu przemocy domowej na terenie gminy (44,66% zna rodziny, w których stosowana jest przemoc).
- Doświadczenie przemocy domowej (32,04% badanych mieszkańców przyznało, iż doświadczyło przemocy).
- Współwystępowanie problemu alkoholizmu oraz przemocy domowej.
- Występowanie problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi, w tym przede wszystkim uzależnienie od telefonu i Internetu.

Szanse

- Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy domowej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach.
- Wzmocniony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów.
- Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych.
- Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz zagrożeń związanych z przemocą poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach.
- Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych problemem przemocy.

Zagrożenia

- Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.
- Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.
- Postępujący proces cyfryzacji społeczeństwa.

RYNEK PRACY

Mocne strony

- Sprzyjające warunki do prowadzenia działalności gospodarczej.
- Potencjał demograficzny - znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym.
- Spadek bezrobocia na terenie Gminy Lesznówola.
- Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych.

Słabe strony

- Zjawisko dziedziczenia bezrobocia.
- Słaba oferta pracy dla osób z niepełnosprawnościami.
- Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.

Szanse

- Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej).
- Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach.
- Rozwój nowych przedsiębiorstw na terenie gminy.

Zagrożenia

- Ogólnopolski (europejski) kryzys gospodarczy - wysoka inflacja, dynamicznie wzrastające ceny.
- Zmniejszająca się dostępność kredytów jako zewnętrznego źródła finansowania różnego rodzaju przedsięwzięć inwestycyjnych.
- Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych.
- Wysokie koszty pracodawców, a co za tym idzie wzrost osób bezrobotnych.

EDUKACJA	
Mocne strony	
• Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta edukacyjna na terenie gminy. • Dobrze rozwinięta baza sportowa. • Funkcjonowanie licznych żłobków na terenie gminy.	
Słabe strony	
• Ograniczona oferta zajęć dodatkowych w szkole.	
Szanse	
• Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne). • Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci oraz młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.	
Zagrożenia	
• Niż demograficzny wpływający na zmniejszającą się liczbę uczniów w placówkach. • Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany kolejną koniecznością wprowadzenia nauki zdalnej). • Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.	

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników GOPS w pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami.
- Dostępność Programów "Korpus Wsparcia Seniorów", "Opieka Wytchnieniowa" oraz "Asystentosobisty osoby z niepełnosparwnością".
- Dostrzeganie problemów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.
- Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą (m.in. zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne).
- Program lolaklny pomocy "Złota Rączka dla Seniorów 60+" oraz "Złota Rączka dla osób z niepełnosprawnościami".
- Funkcjonowanie Klubu Senior+ oraz Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób z niepełnosprawnościami.

Słabe strony

- Niedostatecznie oceniane przez badanych mieszkańców działania samorządu terytorialnego na rzecz seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
- Brak ośrodka opieki nad osobami starszymi, niesamodzielnymi i niepełnosprawnymi.
- Istniejące bariery architektoniczne oraz komunikacyjne.
- Wykluczenie społeczne, samotność oraz izolacja.
- Niska aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, brak miejsc pracy.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Zagrożenia

- Pogarszanie się stanu zdrowia Polaków i postępujący proces starzenia się społeczeństwa.
- Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością.
- Niski poziom kwalifikacji osób z niepełnosprawnościami.
- Izolacja i brak akceptacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy z terenu Gminy Lesznów wskazywali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez samorząd terytorialny wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolenie z działań Gminy Lesznów w zakresie pomocy osobom z niepełnosprawnościami (31,07%), ochrony zdrowia (30,10%) oraz zapewnienie opieki w żłobkach (29,13%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na przeciwdziałanie narkomanii (27,18%), wsparcie osób starszych (26,21%), przeciwdziałanie alkoholizmowi (21,36%), przeciwdziałanie ubóstwu (20,39%) oraz wspieranie rodzin wielodzietnych (18,45%). Pozostałe odpowiedzi przedstawia tabelką poniżej.

Tabela 30. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

31,07%	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami
30,10%	Ochrona zdrowia
29,13%	Zapewnienie opieki w żłobkach
27,18%	Przeciwdziałanie narkomanii
26,21%	Wsparcie osób starszych
21,36%	Przeciwdziałanie alkoholizmowi
20,39%	Przeciwdziałanie ubóstwu
18,45%	Wspieranie rodzin wielodzietnych
16,50%	Zapewnienie opieki przedszkolnej
	Zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży

15,53%	Ochrona macierzyństwa Przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej
7,77%	Ograniczenie bezrobocia
4,85%	Zapobieganie bezdomności

WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Określenie wizji w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze zintegrowanej polityki społecznej, jest elementem pożądanym, pozwalającym na przedstawienie wizerunku samorządu terytorialnego w perspektywie najbliższych lat.

Jest to istotne dla podmiotów zaangażowanych w realizację działań, zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej i rozwiązywania problemów jednostkowych i społecznych. Sprzyja budowaniu relacji, kapitału społecznego i stanowi ważny element polityki społecznej.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Lesznowola została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

Gmina Lesznowola w oparciu o posiadane zasoby dąży do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz rozwiązywania problemów społecznych poprzez właściwe działania administracji samorządowej, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców. Wspierając lokalne inicjatywy dąży do integracji oraz aktywizacji społeczności lokalnej.

Z kolei rolą misji w obszarze zintegrowanej lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń i aspiracji samorządu lokalnego. Wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości.

Misją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego, dążenie do integracji społecznej oraz tworzenie równych szans rozwoju społecznego wszystkim mieszkańcom.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Proces dążenia do realizacji określonych powyżej wizji i misji, wymaga zdefiniowania celów strategicznych projektowanych zmian, celów operacyjnych oraz kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel, listę wskaźników do monitorowania oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Wskaźniki są narzędziem niezbędnym do weryfikacji efektywności i celowości realizacji poszczególnych działań strategicznych w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Pozwalają zmierzyć postęp w realizacji celów poszczególnych działań oraz stwierdzić czy działania podejmowane są skuteczne i czy przynoszą planowane efekty. Właściwe oszacowanie wartości wskaźników, a w szczególności wskaźników rezultatu jest zadaniem skomplikowanym. Trudno jest, bowiem przewidzieć na etapie przygotowywania dokumentu, jaka będzie sytuacja za kilka lat. Ponadto, realizator nie zawsze ma wpływ na stopień osiągnięcia wskaźnika. Dla wskaźników na wartość początkową wybrano 2024 rok, natomiast na wartość docelową 2031 rok.

CEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny

1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.1.1 Promowanie prawidłowego modelu rodziny;
- 1.1.2 Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny;
- 1.1.3 Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci;
- 1.1.4 Udzielanie wsparcia rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- 1.1.5 Upowszechnianie i rozwój idei rodzicielstwa zastępczego jako formy wsparcia dzieci i młodzieży zagrożonej sieroctwem;

1.2 Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.2.1 Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych;
- 1.2.2 Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego);
- 1.2.3 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych/niepełnych.

1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.3.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży;
- 1.3.2 Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne;
- 1.3.3 Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży;
- 1.3.4 Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.4.1 Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;
- 1.4.2 Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej oraz zwiększenie dostępności usług specjalistycznych;
- 1.4.3 Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągłe realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Lesznowola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, ośrodki zdrowia, psychologowie i terapeuci.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej;
- Liczba zatrudnionych asystentów rodziny;
- Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych;
- Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z ogólnopolskiej KDR;
- Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z poradnictwa;
- Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego;
- Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych w szkołach;
- Liczba placówek służby zdrowia na terenie gminy;
- Liczba przeprowadzonych kampanii społecznych na temat zdrowia psychicznego.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);

- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa 2024 rok	Wartość docelowa 2030 rok
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS	GOPS	196 rodzin	spadek
Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej	GOPS	49 osób	wzrost
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	GOPS	2 asystentów	wzrost
Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną	GOPS	181 rodzin	wzrost
Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	GOPS	951 rodzin	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych	GOPS	20 dzieci	wzrost
Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z ogólnopolskiej KDR	GOPS	1 456 rodzin	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z poradnictwa	GOPS	120 osób	wzrost
Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe	Placówki oświatowe	217 nauczycieli	wzrost
Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego	placówki oświatowe	1 158 dzieci i młodzieży	wzrost
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych	placówki oświatowe	2 005 dzieci i młodzieży	wzrost

Liczba placówek służby zdrowia na terenie gminy	UG, GOPS	2 placówki	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat zdrowia psychicznego	UG, GOPS, ośrodki zdrowia z terenu gminy	9 kampanii	wzrost

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu, bezdomności oraz wykluczeniu społecznemu

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.1.1 Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców;
- 2.1.2 Udzielanie wsparcia osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej poprzez udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej GOPS;
- 2.1.3 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich;
- 2.1.4 Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach;
- 2.1.5 Udzielanie uczniom z rodzin dotkniętych problemem ubóstwa pomocy w formie stypendiów i zasiłków szkolnych;
- 2.1.6 Pomoc rodzinom dotkniętych problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.

2.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.2.1 Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- 2.2.2 Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: z niepełnosprawnościami, młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy oraz długotrwale bezrobotnych;
- 2.2.3 Objęcie pomocą GOPS rodzin dotkniętych problemem bezrobocia;
- 2.2.4 Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- 2.2.5 Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3, umożliwiająca szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia;
- 2.2.6 Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych;
- 2.2.7 Organizowanie szkoleń, warsztatów oraz kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo;
- 2.2.8 Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu.

2.3 Wsparcie dla osób bezdomnych
KIERUNKI DZIAŁANIA: 2.3.1 Wsparcie materialne osób bezdomnych; 2.3.2 Zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych.
OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ: Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2030
PODMIOTY REALIZUJĄCE: Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie, Urząd Gminy Lesznowola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA: Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.
PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ: • Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa; • Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem; • Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole; • Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych; • Liczba osób, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych; • Liczba osób bezrobotnych; • Liczba osób długotrwale bezrobotnych; • Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia; • Liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 lat; • Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności; • Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie.
PROGNOZOWANE ZMIANY: • Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa; • Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa; • Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;

- Zmniejszanie się bezrobocia poprzez wyrównywanie szans na rynku pracy czy stwarzanie możliwości nowych miejsc pracy;
- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych bezdomnością.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2024 rok	2030 rok
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa	GOPS	70 osób	spadek
Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem	GOPS	30 dzieci	spadek
Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole	GOPS	21 dzieci	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	GOPS	7 uczniów	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych	GOPS	33 rodziny	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba osób bezrobotnych	GUS	300 osób	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	GUS	113 osób	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia	GOPS	35 osób	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 lat	UG	17 placówek	wzrost

Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności	GOPS	3 osoby	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie i udzielono pomocy finansowej	GOPS	2 osoby	utrzymanie na zbliżonym poziomie

CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom oraz przemocy domowej

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 3.1.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień;
- 3.1.2 Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów wszelkich uzależnień, w tym alkoholizm, narkomania oraz uzależnienia behawioralne;
- 3.1.3 Zapewnienie wsparcia psychologicznego oraz prawnego osobom uzależnionym oraz osobom współuzależnionym;
- 3.1.4 Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);
- 3.1.5 Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych;
- 3.1.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy;
- 3.1.7 Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- 3.1.8 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości oraz zdrowego trybu życia;
- 3.1.9 Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych, pogadanek w szkołach.

3.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy domowej

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 3.2.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy domowej;
- 3.2.2 Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na terenie gminy;
- 3.2.3 Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy domowej (m.in. pomoc materialna, prawna, psychologiczna, opieka lekarska);
- 3.2.4 Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy domowej;

- 3.2.5 Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów związanych z przemocą domową;
- 3.2.6 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc;
- 3.2.7 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej;
- 3.2.8 Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągłe realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Lesznówola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, psychologowie, terapeuci, ośrodki zdrowia.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych, w tym wszelkie uzależnienia;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu wszelkich uzależnień;
- Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych;
- Liczba rodzin korzystających z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień;
- Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących;
- Liczba wniosków o leczenie odwykowe;
- Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;

- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach dotyczących wszelkich uzależnień oraz problemu przemocy;
- Liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy domowej;
- Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku;
- Liczba dzieci doznających przemocy domowej;
- Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej;
- Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależnień oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy domowej.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2024 rok	2030 rok
Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych, w tym wszelkie uzależnienia	GOPS	0	wzrost
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu wszelkich uzależnień	GOPS	23 osoby	wzrost
Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych	GOPS, GKRPA	5 pakietów	wzrost
Liczba rodzin korzystających z pomocy w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień	GKRPA	110 rodzin	wzrost
Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących	GKRPA	17 rozmów	wzrost
Liczba wniosków o leczenie odwykowe	GKRPA	17 wniosków	wzrost
Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień	GKRPA, GOPS	5 szkoleń	wzrost
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA	34 kontrole	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	3 kampanie	wzrost
Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach dotyczących wszelkich uzależnień oraz problemu przemocy	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	100 programów	wzrost
Liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej	GOPS	2 diagnozy	wzrost

Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy domowej	GOPS	14 osób	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku	GOPS, ZI, Policja	79 rodzin	wzrost
Liczba dzieci doświadczających przemocy domowej	GOPS, ZI	22 dzieci	wzrost
Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	GOPS, ZI	0	wzrost
Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej	GOPS, ZI, placówki oświatowe	10 kampanii	wzrost
Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	GOPS, ZI, placówki oświatowe	5 szkoleń	wzrost

**CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych oraz osób
z niepełnosprawnościami**

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 4.1.1 Monitorowanie sytuacji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, diagnoza potrzeb;
- 4.1.2 Udzielanie wsparcia finansowego oraz rzeczowego osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami przez GOPS;
- 4.1.3 Świadczenie usług opiekuńczych dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami z terenu gminy;
- 4.1.4 Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- 4.1.5 Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- 4.1.6 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.7 Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół;
- 4.1.8 Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.9 Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami wymagających wsparcia.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 4.2.1 Zapewnienie możliwości udziału osób z niepełnosprawnościami w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy;
- 4.2.2 Realizacja projektów, które przewidują wsparcie na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami (m.in. z PFRON).

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągłe realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2030

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Lesznówola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie, placówki kulturalne, placówki oświatowe, ośrodki zdrowia.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby;
- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi;
- Liczba rodzin biorących udział w programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”;
- Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- Liczba osób uczestniczących do Klubu Seniora;
- Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół;
- Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba wolontariuszy.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- Wzrost aktywności osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy i w życiu społecznym.

Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa	Wartość docelowa
		2024 rok	2030 rok

Liczba diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy	GOPS	1 diagnoza	utrzymanie na zbliżonym poziomie
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności	GOPS	900 osób	wzrost
Liczba rodzin biorących udział w programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	GOPS	0	wzrost
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby	GOPS	138 osób	wzrost
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	GOPS	60 osób	wzrost
Liczba osób uczestniczących do Klubu Seniora	UG, Klub Seniora	55 osób	wzrost
Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych	UG, GOPS, placówki oświatowe, placówki kulturalne	33 kampanie	wzrost
Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół	UG, GOPS, placówki oświatowe	136 dzieci	wzrost
Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	UG, GOPS, placówki kulturalne	20 działań	wzrost
Liczba wolontariuszy	GOPS	6 wolontariuszy	wzrost

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznówola przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;

- wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności Gminy jako przyjaznej dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- poprawy dostępności i wzrostu jakości usług kulturalnych;
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych;
- budowania kapitału ludzkiego opartego na wiedzy oraz świadomego i aktywnego społeczeństwa;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców;
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej;
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa;
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- zmniejszenia skali przemocy domowej;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.

ANALIZA RYZYKA

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawidłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyka i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących.

Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii.

Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- przyczyn zewnętrznych - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w gminie, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki,
- przyczyn wewnętrznych - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów, a mianowicie:

- identyfikacja ryzyka oraz zagrożeń,
- ocena ryzyka oraz zagrożenia,
- określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia,
- badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyka w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom.

Zdefiniowane i opisane poniżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań. Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne.

Tabela 31. Analiza ryzyka dla Gminy Lesznowola

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze	Stopień wystąpienia ryzyka
polityczny	niekorzystne, blokujące działania władz, które mają wpływ na wdrażanie zapisów strategicznych	bieżące upowszechnianie i promocja Strategii oraz angażowanie przedstawicieli władz w działania strategiczne	średni
prawny	zmiany regulacji prawnych lub wprowadzenie nowych przepisów	stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych	wysoki
kulturowy	nasilenie się agresji i wrogich postaw w społeczności lokalnej w związku z różnicami kulturowymi wpływającymi na podejmowane działania strategiczne	podejmowanie działań prowadzących do wzrostu integracji społecznej	niski
społeczny	brak motywacji osób, co do których kierowane są działania w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, do zmiany swojej sytuacji życiowej i społecznej	angażowanie mieszkańców z terenu Gminy Lesznowola w działania w ramach programów zmierzających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	średni
organizacyjny	brak prawidłowej i terminowej realizacji celów związanej	organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji	średni

	z niedoborami w zasobach kadrowych	pracowników zaangażowanych w realizację Strategii	
finansowy	brak wystarczających środków finansowych	właściwe planowanie wydatków, analiza dostępnych środków oraz działania na rzecz pozyskania zewnętrznych środków finansowych	wysoki

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola, przeznaczane będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu samorządowego, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu gminy,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- potencjalnych środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest jednak możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu.

Tabela 32. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030

Lata realizacji Strategii	Szacunkowa wielkość wydatków
2024 rok	22 500 000 zł
2025 rok	23 000 000 zł
2026 rok	23 500 000 zł
2027 rok	24 000 000 zł
2028 rok	24 600 000 zł
2029 rok	25 000 000 zł
2030 rok	25 500 000 zł

Przedstawione powyżej wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą aktualizowane corocznie w oparciu o dostępne środki budżetu gminy oraz dostępne środki zewnętrzne.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- coroczne zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Ponadto, w 2026 roku dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowania możliwości zagrożeń, usprawniania zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazania kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Gminy Lesznowola, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli, placówki oświatowe oraz Powiatowy Urząd Pracy w Piasecznie. Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznowoli.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy Lesznawola.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Wójta lub Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznawoli. Przestankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących na terenie gminy organizacji, podmiotów gospodarczych lub poszczególnych mieszkańców.

UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ

Przy opracowywaniu i wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, kluczowe znaczenie ma jego dostępność dla potencjalnych czytelników – przedstawicieli różnych grup, osób, w tym objętych działaniami w ramach Strategii. Ważne jest, aby dokument był łatwo dostępny dla wszystkich zainteresowanych, również dla potencjalnych podmiotów chcących realizować jego założenia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030, dostępna będzie do wglądu w siedzibie Koordynatora realizacji działań wyznaczonych w dokumencie tj. siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lesznowoli.

Cały dokument wraz z uchwałą w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030, dostępny będzie na stronach internetowych:

- [Biuletyn Informacji Publicznej - Gmina Lesznowola](#)
- [Urząd Gminy Lesznowola](#)

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030, poddawany będzie działaniom promocyjnym poprzez zamieszczenie go na w/w stronach internetowych.

WNIOSKI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030, to najważniejszy dokument Gminy Lesznowola stanowiący o realizowaniu lokalnej polityki społecznej. Określa on cele, zadania, wybór kierunków działań oraz alokację środków niezbędnych dla jej realizacji. Strategia oparta jest na partnerstwie lokalnym, co pozwala na rozwój i pogłębienie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz samorządem w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Jej celem będą długofalowe działania polegające na przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom społecznym i na rzecz poprawy, jakości życia. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola dostosowana jest do zidentyfikowanych, w procesie badawczym, potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień i sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej. W myśl ustawy o pomocy społecznej, podejmowane działania powinny doprowadzić, w miarę możliwości, do życiowego usamodzielnienia się objętych nią osób i rodzin oraz do ich integracji ze środowiskiem. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się podejście nastawione przede wszystkim na: wzmocnienie postaw aktywnych; wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej; partnerskich działaniach instytucji i organizacji pozarządowych w stworzeniu lokalnego systemu rozwiązywania problemów społecznych.

Dokument przygotowywany został z uwzględnieniem rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, wynikających z realizowanego na zlecenie Ministerstwa przez ekspertów Fundacji Polskiej Akademii Nauk w Lublinie projektu „STRATEGOR”.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	8
Tabela 2. Liczba mieszkańców w latach 2020-2024.....	13
Tabela 3. Wychowanie przedszkolne w przedszkolach publicznych w Gminie Lesznowola	17
Tabela 4. Szkoły podstawowe publiczne na terenie Gminy Lesznowola	18
Tabela 5. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu	23
Tabela 6. Przestępstwa na terenie gminy.....	24
Tabela 7. Liczba interwencji związanych z przemocą domową.....	25
Tabela 8. Liczba osób pracujących w latach 2022-2024	38
Tabela 9. Zasoby mieszkaniowe	40
Tabela 10. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie Gminy Lesznowola	43
Tabela 11. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	47
Tabela 12. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych	48
Tabela 13. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:.....	49
Tabela 14. W związku z procedurą „Niebieskie Karty”	50
Tabela 15. Stan bezrobocia rejestrowanego w latach 2020-2024	51
Tabela 16. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	57
Tabela 17. Działalność Punktu Konsultacyjno-Terapeutycznego	58
Tabela 18. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	61
Tabela 19. Podział mieszkańców ze względu na wiek	63
Tabela 20. Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2022-2024	75
Tabela 21. W związku z procedurą „Niebieska Karta”	80
Tabela 22. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	82
Tabela 23. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	82
Tabela 24. Używanie substancji psychoaktywnych przez uczniów	87
Tabela 25. Znajomość osób niepełnoletnich zażywających substancje psychoaktywne	87
Tabela 26. Czy według Pani/Pana są w szkole uczniowie, którzy mieli już kontakt z wskazanymi substancjami psychoaktywnymi?	88

Tabela 27. Zjawiska przemocy poza szkołą i uczestnictwo uczniów w aktach przemocy	93
Tabela 28. Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów	94
Tabela 29. Zjawisko hejtu w środowisku szkolnym	95
Tabela 30. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	107
Tabela 31. Analiza ryzyka dla Gminy Lesznowola	129
Tabela 32. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lesznowola na lata 2026-2030.....	131

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gminy Lesznowola	12
--	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć - statystyki GUS na koniec 2024 roku	13
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS na 2024 rok	15
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?	19
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej na terenie gminy?	22
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie? ...	34
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę w zakresie sportu i rekreacji w gminie?	34
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy?	35
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2019-2023 – dane GUS	39
Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej na terenie gminy?	44
Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w gminie?	45
Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	52
Wykres 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności	53
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol? ..	55
Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?	55
Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu	59
Wykres 16. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu narkomanii	60

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	64
Wykres 18. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	64
Wykres 19. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami?	69
Wykres 20. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?.....	69
Wykres 21. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych na terenie gminy?	70
Wykres 22. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?	70
Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	73
Wykres 24. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej	75
Wykres 25. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc?	83

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development);
2. Halemba. K, Izdebska. A, Kary fizyczne w wychowaniu dzieci - uwarunkowania i konsekwencje, Dziecko krzywdzone nr 3(28), 2009;
3. Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013;
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
5. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020;
6. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;

7. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
8. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju;
9. Porowski. M, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434;
10. Raport o stanie Gminy Lesznowola na 2023 rok;
11. Raport o stanie Gminy Lesznowola na 2024 rok;
12. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
13. Strategia Rozwoju Województwa - Podkarpackie 2030;
14. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Mieckiego na lata 2023-2030.
15. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
16. Strategia Rozwoju Powiatu Mieckiego na lata 2021-2030.

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl/>;
2. <https://www.gov.pl/>;
3. <https://kcpu.gov.pl/>;
4. <https://mielec.praca.gov.pl/>

Zastępca Dyrektora
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lesznowoli

Anna Rusin-Utrata

UZASADNIENIE

Jednym z zadań własnych samorządu terytorialnego określonym w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (art. 17 ust. 1 pkt 1) jest opracowanie oraz realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Jest to dokument programowy zawierający diagnozę sytuacji społecznej Gminy Lesznówola przedstawiającej najważniejsze problemy społeczne i istniejącą infrastrukturę społeczną. Niniejszy dokument systematyzuje potrzeby w zakresie pomocy społecznej oraz przedstawia propozycje i kierunki rozwoju pomocy społecznej zmierzające do złagodzenia skutków dominujących problemów społecznych w gminie w perspektywie do roku 2030.

Celem generalnym stanowiącym misję przedstawionej strategii jest zbudowanie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Strategia stanowi dokument ogólny i otwarty, który ma stanowić podstawę do opracowywania kolejnych programów i projektów szczególnie dotyczących rozwiązywania najważniejszych kwestii społecznych występujących w gminie oraz możliwości pozyskiwania przez samorząd Lesznówoli środków zewnętrznych.

Z up. Wójta

Oktawian Druzd
ZASTĘPCA WÓJTA

Zastępca Dyrektora
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Lesznówoli

Anna Rusin-Utrata